

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Ειρήνη Καλού, Σοφία Ντάντου και Κωστούλα Φλουρή - Χαλεβίδου, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 6 Οκτωβρίου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσεσίοντος: Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, που κατοικοεδρεύει στην ..., το οποίο εκπροσωπήθηκε από την Θεοδώρα Καραχάλιου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Των αναιρεσιβλήτων: 1) Α) Α. Κ. του Α., Β.) Ε. Μ. του Α., Γ.) Δ. Μ. του Α., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Α. Μ. του Δ., ..., 2) Γ. Λ. του Α., ..., 3) Β. Ζ. του Δ., ..., 4) Α) Α. Φ. του Δ., Β.) Μ. Φ. του Δ., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Δ. Φ. του Α., ..., 5) Α. Κ. του Χ., ..., 6) Κ. Κ. του Θ., ..., 7) Α) Γ. Γ. του Α.,) Γ. Γ. του Α.,) Μ. χήρας Α. Γ., το γένος Κ. Μ. και δ) Ε. Γ. του Α., ..., 8) Σ. Π. του Γ., ..., 9) Ν. Κ. του Ι., ..., 10) Γ. Μ. του Κ., ..., 11) Ι. Π. του Ε., ..., 12) Α) αα) Ι. Γ. του Γ.,) Α. συζ. Θ. Θ., το γένος Γ. Γ., ως κληρονόμων της αρχικώς αιτούσας Α. χήρας Γ. Γ., το γένος Χ.,) Α. συζ. Θ. Θ., το γένος Γ. Γ., γ) γα) Ν. Γ. του Ε.,) Α. Γ. του Ε., ως κληρονόμων του αρχικώς αιτούντος Ε. Γ. του Ι., δ) Ι. Γ. του Γ.,) Α. συζ. Ι. Λ. και)) Φ. Π. του Χ.,) Α. Π. του Χ., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Χ. Π. του Α., ..., 13) Α) Ι. Δ. του Σ.,) Θ. Δ. του Σ. και) Γ. Δ. του Σ., ..., 14) Α) Κ. Π. του Χ.,) Ε. συζ. Δ. Β., το γένος Π.,)) Ε. συζ. Δ. Β., το γένος Π.,) Δ. συζ. Γ. Κ., το γένος Παπαστυλιανού, ατομικά και ως κληρονόμων της αρχικώς αιτούσας Ε. χήρας Χ. Π.,) Κ. Π. του Χ.,) Σ. Π. του Χ., ως κληρονόμων της αρχικώς αιτούσας Ε. χήρας Χ. Π.,) Δ. συζ. Γ. Κ., το γένος Π.,) Ε. Π., ..., 15) Π. Γ. του Σ., ..., 16) Χ. Β. του Θ.υ, ..., 17) Α) Δ. Σ. του Σ.,) Φ. Σ. του Σ.,) Β. Σ. του Σ.,) Π. Σ. του Σ., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Σ. Σ. του Φ., ..., 18) Α) Κ. Ζ. του Α. και) Π. Ζ. του Α., ..., 19) Α) Π. Π. του Δ. και) Γ. Π. του Δ., ..., 20) Σ. συζ. Γ. Κ., το γένος Α., ..., 21) Α) Β. Γ. του Χ. και β) Α. Κ. του Ι., ..., 22) Α) Α. Δ. του Ν.,) Φ. Δ. του Α.,) Μ. συζ. Π. Σ., το γένος Α. Δ.,) Β. Δ. του Α., συζ. Χ. Α.,) Ε. Δ. του Α. και) Ν. Δ. του Α., ..., 23) Α) Α. Μ. του Κ.,) Γ. Χ. του Ι., ...Α, 24) Αα) Ν. Κ. του Α.,) Ε. Κ. του Α.,) Α. Κ. του Ε.,) Σ. Κ. του Ε.,) Μ. χήρας Ε. Μ., το γένος Ε. Κ.,) Τ. συζ. Ι. Δ., το γένος Ε. Κ.,) Γ. Κ., ως κληρονόμων της αρχικώς αιτούσας Π. χήρας Ε. Κ., το γένος Γ.,) Α. Κ. του Ε.,) Σ. Κ. του Ε.,) Γ. Κ. του Ε.,) Ν. Κ. του Α.,) Ε. Κ. του Α., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Α. Κ. του Ε.,) Μ. χήρας Ε. Μ., το γένος Ε. Κ.,) Τ. Δ., το γένος Ε. Κ., ..., 25) Ν. Κ. του Σ., ..., 26) Α) Ε. συζ. Κ. Α., το Ι. Μ.,) Ρ. συζ. Θ. Π., το γένος Κ. Α.,) Χ. Μ. του Γ., δ) Θ. Μ. του Γ., ..., 27) Α) Ι. Χ. του Ε.,) Γ. Χ. του Ε.,) Σ. συζ. Γ. Γ., το γένος Ε. Χ.,) Π. συζ. Θ. Κ., το γένος Ε. Χ.,) Μ. συζ. Ρ., το γένος Κ.,) Σ. συζ. Ι. Κ.,) Ν. Κ.,) Χ. χήρας Π. Α., το γένος Μ.,) Σ. Α. του Π. και) Σ. συζ. Κ. Κ., το γένος Α., ..., 28) Α) Α. Λ. του Ν.,) Δ. Δ. συζ. Κ. Ε., το γένος Ν. Λ.,) Σ. Σ. Λ. του Ν., δ) Ε. Κ. του Ε.,) Ν. Κ. του Ε.,) Α. Ν. Κ. του Ε., συζ. Δ. Π., ΚΠ ..., 29) Α) Γ. Κ. του Ι.,) Λ. Θ. του Γ.,) Γ. Θ. του Λ.,) Ε. Π. του Ι.,) Χ. Μ. του Ε. και) Κ. Μ. του Ε., ..., 30) Α) Φ. Τ. του Δ.,) Α. Τ. του Δ.,) Κ. συζ. Σ. Μ., το γένος Δ. Τ.,) Σ. συζ. Γ. Σ., το γένος Δ. Τ., ..., 31) Α) Ι. Χ. του Ε.,) Γ. Χ. του Ε.,) Σ. συζ. Γ. Γ., το γένος Ε. Χ.,) Π. συζ. Θ. Κ., το γένος Ε. Χ.,) Μ. συζ. Ρ. Μ., το γένος Ν. Κ.,) Σ. συζ. Ι. Κ. και) Ν. Κ. του Ι., η) Σ. συζ. Γ. Κ., το γένος Χ. Α., θ) Χ. χήρας Π. Α., το γένος Μ. και) Σ. Α. του Π., ... 32) Α) Σ. συζ. Γ. Κ., το γένος Χ. Α., β) Χ. χήρας Π. Α., το γένος Μ. και) Σ. Α. του Π., ..., 33) Α) Α. Τ. του Α.,) Δ. Τ. του Ι.,) Α. χήρας Γ. Σ., το γένος Κ. Π.,) Χ. Γ. του Γ. και) Ε. Σ. του Γ., ..., 34) Α) Α. Κ. του Κ.,) Ε. Ζ., το γένος Κ. Κ., γ) Α. χήρας Β. Κ., δ) Κ. Κ. του Β. και) Ι. Κ. του Β., ..., 35) Α) Α. Χ. του Ν.,) Β. συζ. Θ. Τ.,

το γένος Ν. Χ., γ) Π. Χ. του Ν., δ) Δ. Χ. του Ν., ε) Γ. Χ. του Ν. και στ) Δ. Χ. του Ν., ..., 36) Α) αα) Χ. Χ. του Δ., αβ) Ι. Χ. του Δ., αγ) Ε. Χ. του Δ., αδ) Π. Χ. του Δ., αε) Α. Χ. του Δ., συζ. Ι. Ζ., ως κληρονόμων της αρχικά αιτούσας Β. χήρας Δ. Χ., το γένος Γ., β) Χ. Χ. του Δ., γ) Ι. Χ. του Δ., δ) Ε. Χ. του Δ., ..., 37) Α) Α. συζ. Μ. Π., το γένος Κ. Π., β) Δ. Ζ. του Κ., γ) Κ. Π. του Χ., δ) Α. συζ. Κ. Π., το γένος Ε. Τ., ε) Α. Γ. του Χ., ζ) Φ. συζ. Α. Γ., το γένος Γ. Τ., θ) Ε. Χ. του Κ., ι) Μ. Χ. του Κ., θ) Γ. Μ. του Κ., κ) Κ. συζ. Γ. Μ., το γένος Ζ. Γ., λ) Η. Μ. του Κ., μ) Χ. συζ. Η. Μ., το γένος Α. Σ., ..., 38) Α) Α. Γ. του Α. και β) Κ. συζ. Α. Γ., το γένος Σ. Σ., ..., 39) Α) Ε. Γ. ή Γ. του Ι., β) Κ. Γ. ή Γ. του Ι., γ) Ι. Γ. ή Γ. του Ι., δ) Π. χήρας Ι. Γ. ή Γ., το γένος Κ. Π., ε) Ν. Κ. του Α., εβ) Ε. Κ. του Α., εγ) Α. Κ. του Ε., εδ) Σ. Κ. του Ε., εε) Μ. χήρας Ε. Μ., το γένος Ε. Κ., εστ) Τ. συζ. Ι. Δ., το γένος Ε. Κ., εζ) Γ. Κ., ως κληρονόμων της αρχικά αιτούσας Π. χήρας Ε. Κ., το γένος Ε. Γ., στ) στα) Χ. Χ. του Δ., στβ) Ι. Χ. του Δ., στγ) Ε. Χ. του Δ., στδ) Π. Χ. του Δ., στε) Α. Χ. του Δ., συζ. Ι. Ζ., ως κληρονόμων της αρχικά αιτούσας Β. χήρας Δ. Χ., το γένος Ε. Γ., ζ) ζα) Γ. Ρ. του Χ., συζ. Ι. Κ., ζβ) Α. Ρ. του Χ., ζγ) Ε. Ρ. του Χ., ζδ) Ν. Ρ. του Α., ως κληρονόμων της αρχικά αιτούσας Ν. συζ. Χ. Ρ., το γένος Γ. και η) Κ. χήρας Γ. Γ. ή Γ., το γένος Χ. Μ., ι) Τ. συζ. Π. Α., το γένος Γ. Γ., ηγ) Μ. συζ. Χ. Χ., το γένος Γ. Γ., ηδ) Ζ. συζ. Ι. Κ., το γένος Γ. Γ., ηε) Ε. Γ. του Γ., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Γ. Γ. του Ε., ΚΠ 390, 40) Α) Α. Μ. του Χ., β) Α. συζ. Π. Π., το γένος Χ. Μ., γ) γα) Α. χήρας Χ. Μ., το γένος Ζ., γβ) Ι. Μ. του Χ., γγ) Ε. Μ. του Χ., γδ) Δ. Μ. του Χ., ως κληρονόμων του αρχικά αιτούντος Χ. Μ. του Ι., δ) Γ. Μ. του Ι., ...Α (πρώην ...), 41) Α) Γ. Β. Β. Β. του Χ., β) Β. Β. Β. Β. του Χ., γ) Ζ. συζ. Ε. Γ., το γένος Χ. Β., δ) Σ. συζ. Δ. Σ., το γένος Χ. Β., ε) Α. Κ. - Σ. Φ. του Δ., ζ) Γ. Κ. Κ. ή Κ. του Δ., στ) Γ. Σ., το γένος Δ. Κ., θ) Ε. Κ. - Μ. του Δ., θ) Γ. συζ. Γ. Ρ., το γένος Χ. Ν., ...Γ, 42) Α) Ι. Δ. του Σ., β) Θ. Δ. του Σ. και γ) Γ. Δ. του Σ., ..., 43) Δ. Σ. του Γ., ..., 44) Α. Α. του Α., ..., 45) Α. Π. του Ε., ..., 46) Α) Κ. Π. του Ι., β) Χ. Π. του Ι., γ) Π. Π. του Ι., ως κληρονόμων του Ι. Π. του Κ., ..., 47) Ε. Τ. του Γ., ..., 48) Β. Σ. του Α., ..., 49) Σ. Π. του Π., ...Α, 50) Α. Κ. του Χ., ..., 51) Α. Π. του Ε., ..., 52) Β. Φ. του Φ., ..., 53) Α) Ν. Φ. του Σ., β) Γ. Φ. του Σ., γ) Α. Φ. του Σ. και δ) Δ. Φ. του Σ., ... και 54) Ε. συζ. Κ. Ρες, ..., οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Νικόλαο Μαλαφέκα.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με τις από 10-2-1998 (αρ. εκθ. κατάθ. .../18-2-1998) αιτήσεις καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης απαλλοτρίωσης των ήδη αναιρεσιβλήτων (μετά την έκδοση της 23533/1997 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης που καθόρισε προσωρινή τιμή μονάδος αποζημίωσης), που κατατέθηκαν στο Εφετείο Θεσσαλονίκης και συνεκδικάστηκαν με άλλες αιτήσεις, μεταξύ των οποίων και του ήδη αναιρεσειόντος, καθώς και με τις ασκηθείσες διά των προτάσεων ανταιτήσεις και παρεμβάσεις των εκεί διαδίκων. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 419/1999 μη οριστική και 611/2000 οριστική του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησαν οι (τότε) αναιρεσειόντες με την από 21-8-2000 αίτησή τους και τους από 23-10-2006 πρόσθετους λόγους αυτής. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις του Αρείου Πάγου: 175/2008, που κήρυξε τη συζήτηση अपαράδεκτη και 783/2011, που αναίρεσε την ως άνω εφετειακή απόφαση και παρέπεμψε την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές.

Εκδόθηκε η 1534/2013 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, την αναίρεση της οποίας ζητεί το αναιρεσειόν με την από 13-6-2014 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η Εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Κωστούλα Φλουρή - Χαλεβίδου διάβασε την από 29-9-2017 έκθεσή της, με την οποία εισηγήθηκε την παραδοχή του τρίτου λόγου και την απόρριψη των λοιπών λόγων της από 13-6-2014 αιτήσεως για αναίρεση της υπ' αριθμ. 1534/2013 αποφάσεως του Εφετείου Θεσσαλονίκης. Η πληρεξούσια του αναιρεσειόντος ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως, ο πληρεξούσιος των αναιρεσιβλήτων την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με τα άρθρα 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 3 και 104 του Κ.Πολ.Δικ. ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα: Οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο (94 παρ. 1). Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση... (96 παρ. 1). Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου και στις περιπτώσεις του άρθρου 98 η πληρεξουσιότητα δίνεται μόνο με συμβολαιογραφική πράξη ή με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή την έκθεση (96 παρ. 3, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 7 παρ. 2 ν. 3994/ 2011). Για την συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και, αν αυτή δεν υπάρχει, κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας... (104). Περαιτέρω, από το άρθρο 576 παρ. 1-2 του Κ.Πολ.Δικ. προκύπτει ότι, αν κατά την συζήτηση της αναιρέσεως δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος κάποιος από τους διαδίκους, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως ποιος επισπεύδει την συζήτηση. Αν την επισπεύδει ο απολειπόμενος διάδικος, η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, αν όμως την επισπεύδει ο αντίδικός του, τότε ερευνάται αν ο απολειπόμενος ή ο μη παριστάμενος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος διάδικος κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για την συζήτηση δεν επιδόθηκε ή επιδόθηκε αλλά όχι νόμιμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη την συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται με νέα κλήση. Στην αντίθετη περίπτωση, προχωρεί στην συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί. Από τον συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων και την καθιερούμενη από την τελευταία από αυτές αρχή, ότι για την συζήτηση της υποθέσεως στον Άρειο Πάγο πρέπει να έχουν κλητευθεί από εκείνον που επισπεύδει την συζήτηση όλοι οι διάδικοι, συνάγεται ότι στην περίπτωση που η επίσπευση της συζητήσεως γίνεται από τους αναιρεσιβλήτους και ο δικηγόρος που εμφανίζεται στο ακροατήριο, κατά την συζήτηση της αναιρέσεως, δηλώνει ότι παρίσταται για λογαριασμό όλων των αναιρεσιβλήτων, εάν κατά την γενομένη αυτεπαγγέλτως προς τούτο έρευνα διαπιστωθεί έλλειψη πληρεξουσιότητας ως προς κάποιους ή έστω και ως προς ένα μόνον από αυτούς (αναιρεσιβλήτους), η επίσπευση της συζητήσεως ως προς αυτούς δεν είναι έγκυρη, με αποτέλεσμα να μην χωρεί εν προκειμένω εφαρμογή της προαναφερόμενης διατάξεως του άρθρου 576 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δικ., σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, εφόσον όμως περαιτέρω αποδεικνύεται ότι οι μη εμφανισθέντες στο ακροατήριο και μη χορηγήσαντες ρητή πληρεξουσιότητα στον δικηγόρο που και για λογαριασμό τους επέσπευσε την συζήτηση της αναιρέσεως αναιρεσίβλητοι κλητεύθηκαν νομότυπα και εμπρόθεσμα για να παραστούν κατά την συζήτηση αυτής (αναιρέσεως) από τους λοιπούς ομοδίκους τους ή από τον αντίδικό τους αναιρεσεύοντα, δικάζονται ερήμην και η υπόθεση ερευνάται σαν να ήταν και αυτοί παρόντες. Στην προκειμένη περίπτωση, με την κρινόμενη από 13.6.2014 αίτηση του αναιρεσεύοντος Ελληνικού Δημοσίου δίδεται η αναίρεση της 1534/2013 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, της οποίας με πράξη του Προέδρου του Τμήματος αυτού είχε οριστεί δικάσιμος για την συζήτηση της υποθέσεως η αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας. Κατά την δικάσιμο αυτή, όταν η υπόθεση εκφωνήθηκε από την σειρά του οικείου πινακίου το αναιρεσεύον Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπήθηκε από την Θεοδώρα Καραχάλιου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ενώ οι αναιρεσίβλητοι, οι οποίοι επισπεύδουν την συζήτηση της κρινόμενης αιτήσεως, εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο Νικόλαο Μαλαφέκα, ο οποίος δήλωσε ότι παρίσταται για λογαριασμό όλων (των αναιρεσιβλήτων), όπως προκύπτει από τα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά. Από την επισκόπηση όμως του μοναδικού προσκομιζομένου υπ' αριθμ. .../7.10.2016 πληρεξουσίου της Συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Σ. Σ., προκύπτει ότι χορηγήθηκε σ' αυτόν η εντολή να εκπροσωπήσει μόνον τον υπ' αυξ. αριθμό αναιρετηρίου ... αναιρεσίβλητο Α. Φ. του Σ.. Οι λοιποί αναιρεσίβλητοι, που δεν εμφανίστηκαν στο ακροατήριο κατά την εκφώνηση της υποθέσεως, δεν αποδεικνύεται ότι

έχουν χορηγήσει πληρεξουσιότητα, με έναν από τους προαναφερόμενους συστατικούς τύπους του άρθρου 96 παρ. 3 του Κ.Πολ.Δικ., στον ως άνω δικηγόρο -ο οποίος, κατά τα προεκτεθέντα, δήλωσε ότι εκπροσωπεί και αυτούς- να επισπεύσει και για λογαριασμό τους την συζήτηση της κρινόμενης αναιρέσεως και να παραστεί στο ακροατήριο του παρόντος δικαστηρίου και για αυτούς, με αποτέλεσμα οι τελευταίοι να είναι δικονομικώς απόντες. Ωστόσο, όπως προκύπτει από την προσκομιζόμενη μετ' επικλήσεως από τον προαναφερθέντα, νομίμως παρασάντα, υπ' αυξ. αριθμό αναιρετηρίου ... αναιρεσίβλητο Α. Φ. του Σ., που, κατά τα προεκτεθέντα, επισπεύδει την συζήτηση της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως, υπ' αριθμ. .../12.6.2017 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης Ι. Π., ακριβές αντίγραφο της κρινόμενης αιτήσεως, με την κάτω από αυτήν πράξη καταθέσεως και ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση για την δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, επιδόθηκε, κατά την διάταξη της παραγράφου 4 εδ. β' του άρθρου 22 του ν. 2882/2001, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 131 παρ. 2 του ν. 4070/2012 και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4070/2012, κατ' άρθρο 146 παρ. 10, αιτήσεις αναιρέσεως, νόμιμα και εμπρόθεσμα, με παραγγελία του πληρεξουσίου δικηγόρου του προαναφερθέντος αναιρεσίβλητου (υπ' αυξ. αριθμό αναιρετηρίου ...) Ν. Μ. στον Δικηγόρο Θεσσαλονίκης Χ. Α., ο οποίος είχε εκπροσωπήσει τους ανωτέρω δικονομικώς απόντες αναιρεσίβλητους κατά την τελευταία συζήτηση της υποθέσεως, ενώπιον του προαναφερομένου δικαστηρίου της ουσίας, κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλομένη απόφαση.

Συνεπώς, εφόσον, κατά τα προεκτεθέντα, οι ανωτέρω λοιποί -εκτός του με αύξ. αριθμό αναιρετηρίου ... αναιρεσίβλητου Α. Φ. του Σ.- αναιρεσίβλητοι κλητεύθηκαν νομότυπα και εμπρόθεσμα από τον ως άνω ομόδικό τους (Α. Φ. του Σ.), πρέπει, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί ανωτέρω, να δικαστούν ερήμην, να ερευνηθεί όμως η υπόθεση σαν να ήταν και αυτοί παρόντες.

Κατά την διάταξη του άρθρου 13 παρ. 4 του ν. 2882/2001, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 128 παρ. 2 του ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/10-4-2012) και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, απαλλοτριώσεις (άρθρο 146 παρ. 9 του εν λόγω νόμου), "εάν απαλλοτριωθεί τμήμα ακινήτου με αποτέλεσμα η αξία του τμήματος που απομένει στον ιδιοκτήτη να μειωθεί σημαντικά σε σχέση με την κύρια ή αποδεδειγμένως υφιστάμενη δευτερεύουσα κατά προορισμό χρήση, μπορεί να προσδιορίζεται με την απόφαση καθορισμού της αποζημίωσης και ιδιαίτερη αποζημίωση για το τμήμα που απομένει στον ιδιοκτήτη και η οποία καταβάλλεται μαζί με την αποζημίωση για το απαλλοτριούμενο. Για τον προσδιορισμό της ιδιαίτερης αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο, ιδίως, η κατάσταση του ακινήτου πριν και μετά την απαλλοτρίωση, η σημαντική επιδείνωση των γεωμετρικών στοιχείων και της οικονομικής και εμπορικής εκμεταλλεύσεως αυτού, όπως επίσης ότι η ζημία του απομένοντος θα επέλθει μετά βεβαιότητας μετά την απότμηση του απαλλοτριούμενου τμήματος". Από την διάταξη αυτή, συνδυαζόμενη με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 2 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, συνάγεται ότι, για να είναι πλήρης η αποζημίωση, η οποία οφείλεται ως αντάλλαγμα για τη στέρηση της ιδιοκτησίας, πρέπει να περιλαμβάνει όχι μόνο την αξία του απαλλοτριούμενου τμήματος του ακινήτου, αλλά και την ζημία, την οποία υφίσταται ο ιδιοκτήτης, επειδή το τμήμα που απομένει, μετά την απαλλοτρίωση, γίνεται άχρηστο ή μειώνεται σημαντικά η αξία του, ακόμη και αν η ζημία αυτή οφείλεται στην εκτέλεση του έργου για το οποίο κηρύχθηκε η απαλλοτρίωση (Ολ.ΑΠ 31/2005). Στην περίπτωση αυτή, κατά την οποία το τμήμα που απομένει υφίσταται σημαντική μείωση της αξίας του ή καθίσταται άχρηστο, ο ιδιοκτήτης του δικαιούται να ζητήσει τον καθορισμό και την παροχή ιδιαίτερης αποζημιώσεως, είτε κατά την δίκη του προσωρινού καθορισμού, είτε κατ' αυτήν του οριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως, για το τμήμα που απαλλοτριώθηκε. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 118 αριθμ. 4, 566 παρ. 1 και 577 παρ. 3 του Κ.Πολ.Δικ. προκύπτει ότι στο έγγραφο της αναιρέσεως πρέπει να αναφέρεται κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και

ευσύννοπτο η νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στο δικαστήριο της ουσίας, ώστε να είναι δυνατό να διαπιστωθεί αν και ποίο λόγο αναιρέσεως, από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο άρθρο 559 του Κ.Πολ.Δικ., θεμελιώνει η προβαλλόμενη αιτίαση. Η αοριστία αυτή, που ερευνάται αυτεπαγγέλτως από τον Άρειο Πάγο, δεν μπορεί να θεραπευθεί με παραπομπή σε άλλα διαδικαστικά έγγραφα (Α.Π. Ολ. 57/1990, Α.Π. 702/2017, Α.Π. 1602/2014). Ειδικά, για να είναι ορισμένος ο από τον αριθμό 19 του ίδιου άρθρου λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση, πρέπει να μνημονεύονται στο αναιρετήριο, εκτός από τον κανόνα δικαίου που φέρεται ότι παραβιάστηκε, προκειμένου να ελεγχθεί αν υπάρχει, σχετικά με την εφαρμογή του, έλλειψη αιτιολογιών ή αντίφαση ή, κυρίως, ανεπάρκεια αυτών, και: α) οι πραγματικές παραδοχές της αποφάσεως ή μνεία ότι αυτή δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, β) ο ισχυρισμός (αγωγικός, ένσταση) και τα περιστατικά που προτάθηκαν για την θεμελίωσή του, ως προς τον οποίο η έλλειψη, η ανεπάρκεια ή η αντίφαση και η σύνδεση του με το διατακτικό και γ) εξειδίκευση του σφάλματος του δικαστηρίου, δηλαδή, αν πρόκειται για παντελή έλλειψη αιτιολογίας, μνεία μόνο τούτου, αν πρόκειται για ανεπαρκή αιτιολογία, ποία επιπλέον περιστατικά έπρεπε να αναφέρονται ή ως προς τι υπάρχει έλλειψη νομικού χαρακτηρισμού και, αν πρόκειται για αντιφατικές αιτιολογίες, ποιές είναι αυτές, σε τι συνίσταται η αντίφαση και από πού προκύπτει. Γενικές εκφράσεις για ανεπάρκεια ή αντιφατικότητα των αιτιολογιών της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν αρκούν, όπως, επίσης, δεν αρκούν οι όλως περιορισμένες, μεμονωμένες και κατ' επιλογήν αποσπασματικές παραδοχές της αποφάσεως (Α.Π. 148/2008). Δεν έχει, όμως, εφαρμογή η παραπάνω διάταξη, όταν οι ελλείψεις ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων και, ιδίως, στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που εξάγεται απ' αυτές, γιατί στην κρίση του αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανέλεγκτα κατά το άρθρο 561 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δικ., εκτός αν δεν είναι σαφές και πλήρες το πόρισμα και για το λόγο αυτόν γίνεται αδύνατος ο αναιρετικός έλεγχος. Δηλαδή, μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή γιατί δεν αποδείχθηκε. Τα επιχειρήματα του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές, με βάση τις οποίες διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και, συνεπώς, δεν αποτελούν "αιτιολογία" της αποφάσεως, ώστε, στο πλαίσιο της υπόψη διατάξεως του άρθρου 559 αριθμ. 19 του Κ.Πολ.Δικ., αυτή να επιδέχεται μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια, ενώ δεν δημιουργείται ο ίδιος λόγος αναιρέσεως ούτε εξαιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαίτερος και διεξοδικά τα επιχειρήματα των διαδίκων που δεν συνιστούν αυτοτελείς ισχυρισμούς, οπότε ο σχετικός λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος. Τέλος, από την διάταξη του άρθρου 561 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δικ. προκύπτει ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών, εφόσον δεν παραβιάστηκαν με αυτά κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί, ή εφόσον η εκτίμησή τους δεν ιδρύει λόγους αναιρέσεως από τους αριθμούς 19 και 20 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ., είναι από τον Άρειο Πάγο ανέλεγκτη και, επομένως, ο αντίστοιχος λόγος αναιρέσεως, από το περιεχόμενο του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερόμενες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι απαράδεκτος, καθόσον πλήττεται πλέον η ουσία της υποθέσεως που δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο. Στην προκειμένη περίπτωση, το αναιρεσίον, με τον πρώτο λόγο της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως, προσάπτει στην προσβαλλομένη απόφαση, με την οποία καθορίστηκε ιδιαίτερη αποζημίωση, κατ' άρθρο 13 παρ. 4 του ν. 2882/2001, για τα εκτός της απαλλοτριώσεως εναπομείναντα τμήματα, των αναφερομένων σ' αυτήν (αίτηση αναιρέσεως) ιδιοκτησιών, την από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ. πλημμέλεια. Ειδικότερα, το αναιρεσίον, παραθέτοντας μεμονωμένες και αποσπασματικές παραδοχές της πληττόμενης αποφάσεως, κατά τις οποίες "...Από τα έργα της απαλλοτρίωσης για την διάνοιξη της προκλήθηκαν μεταβολές εις βάρος των ιδιοκτησιών των αιτούντων, οι οποίες συνίστανται κατά περίπτωση, ή σωρευτικά, με συνδρομή

περισσότερων περιπτώσεων: α) στην απώλεια του δικαιώματος ανοικοδόμησης το οποίο είχαν πριν την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, β) σε περιορισμούς κατά την εφαρμογή της δόμησης, γ) σε προβλήματα προσπέλασης, δ) σε δυσχέρεια σε σχέση με την κατά προορισμό χρήση, ε) σε περιβαλλοντική υποβάθμιση (ηχορύπανση, αέριοι ρύποι). Ειδικότερα δε, τα επίδικα ακίνητα πριν την κήρυξη της απαλλοτριώσεως είχαν πρόσβαση με μηχανοκίνητα μέσα (τρακτέρ, αυτοκίνητα κλπ) από αγροτικούς δρόμους από και προς τον οικισμό ... και την ευρύτερη αυτής περιοχή, η οποία όπως αναφέρθηκε, παρουσιάζει μεγάλη τουριστική κίνηση ως τόπος παραθερισμού. Ήδη η Εγνατία οδός στην περιοχή των επιδικών ακινήτων, έχει σε όλο το μήκος του προσώπου των ακινήτων επ' αυτής και επί του ορίου της απαλλοτρίωσης διπλό μεταλλικό στηθαίο, καθώς είναι αυτοκινητόδρομος ταχείας κυκλοφορίας, και προορίζεται να χρησιμοποιείται από αυτοκίνητα και μοτοσυκλέτες. Η αναπόφευκτη ύπαρξη προστατευτικών κιγκλιδωμάτων (του διπλού μεταλλικού στηθαίου) για την προστασία και ασφάλεια των κινουμένων στην οδό, συγχρόνως δημιουργεί προβλήματα στην προσπέλαση των εκατέρωθεν της οδού ιδιοκτητών, αφού η κατασκευή αυτή δεν εξυπηρετεί τις εν λόγω συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες με παράπλευρες βοηθητικές οδούς, κι έτσι αυτοί είναι αναγκασμένοι να χρησιμοποιούν τις κάθετες οδούς διανύοντας σημαντική απόσταση, Ενδεικτικά, πρέπει να σημειωθεί, ότι σ' όλο το μήκος της Εγνατίας οδού, που εκτείνεται πάνω από τον οικισμό της ..., ήτοι σε μήκος περίπου 7 χιλιομέτρων, υπάρχουν τρεις κάθετες διαβάσεις (η ..., απόσταση μεταξύ τους 1650 μέτρα) και η ... (απόσταση μεταξύ των δύο τελευταίων 900 μέτρα). Εξάλλου από την διέλευση της οδού μεταξύ των ακινήτων προκαλείται διακοπή της πολεοδομικής επικοινωνίας λόγω της δυσχέρειας επικοινωνίας με την πόλη της ... και των ... γεγονός αποτρεπτικό τυχόν πρόθεσης ανοικοδόμησης...", "...ότι από τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία αποδεικνύεται ότι η περιοχή στην οποία βρίσκονται τα επίδικα παρουσιάζει αξιόλογη τουριστική κίνηση ως τόπος παραθερισμού, ενώ τα περισσότερα εξ αυτών χρησιμοποιούνται κυρίως, είτε δευτερευόντως για γεωργικές καλλιέργειες...", ισχυρίζεται ότι καθόρισε ιδιαίτερη αποζημίωση για τις εκτός απαλλοτριώσεως εναπομείνασες εκτάσεις ως εξής: i. για τις ιδιοκτησίες που εμπίπτουν στα όρια της Κτηματικής περιοχής ...: με ... και 94: λόγω μείωσης της δυνατότητας γεωργικής εκμετάλλευσής τους, σε ποσοστό 20%, με ...: λόγω μείωσης της δυνατότητας γεωργικής εκμετάλλευσής της, 143: λόγω μείωσης του ωφέλιμου χώρου δόμησης της εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης απόστασης 60 μέτρων από τον άξονα της παράπλευρης οδού, 145: λόγω απομόνωσής τους στο μεσοχώρο που δημιουργείται από τον όγκο της Εγνατίας Οδού και των παρυφών του βουνού, χωρίς δυνατότητα προσπέλασής του, 149: λόγω μείωσης του ωφέλιμου χώρου δόμησης της εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης απόστασης 60 μέτρων από τον άξονα της παράπλευρης οδού, 167: λόγω απομόνωσής του στο μεσοχώρο που δημιουργείται από τον όγκο της Εγνατίας Οδού και των παρυφών του βουνού, χωρίς δυνατότητα προσπέλασής του, ...: λόγω μείωσης του ωφέλιμου χώρου δόμησης τους εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης απόστασης 60 μέτρων από τον άξονα της παράπλευρης οδού, σε ποσοστό 30%, με ...: επειδή τέμνεται στο σημείο που βρίσκεται η ιδιοκτησία η ... με την κεντρική αρτηρία με την βοήθεια ανισόπεδης διάβασης, ...: επειδή δυσχεραίνεται η προσπέλασή του, σε ποσοστό 10% και με ...: λόγω απώλειας οικοδομησιμότητας, 131: λόγω απώλειας οικοδομησιμότητας και 115 λόγω απώλειας οικοδομησιμότητας, σε ποσοστό 50% της αρχικής τους αξίας. ii. για τις ιδιοκτησίες που εμπίπτουν στα όρια της Κτηματικής περιοχής ...: με ...: λόγω αποκοπής της από τον οικισμό εξαιτίας της ύπαρξης διαχωριστικών μπαρών, στηθαίων κλπ, 271: λόγω αποκοπής από τον οικισμό και τις λειτουργίες της πόλης της ... και αδυναμίας προσπέλασής του, 369: λόγω μείωσης της δυνατότητας δόμησης και δυσχέρειας γεωργικής εκμετάλλευσής και 382: λόγω παρεμπόδισης λειτουργίας της εξοχικής κατοικίας που υπάρχει εντός αυτού, σε ποσοστό 20%, 245: λόγω απώλειας δυνατότητας οικοδόμησης εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης ορίου απόστασης 60 μέτρων από τον άξονα της κύριας οδού και δυσχέρειας ως προς την προσπέλασή του, 259: λόγω απώλειας δυνατότητας οικοδόμησης εξαιτίας

υποχρέωσης τήρησης ορίου απόστασης 60 μέτρων από τον άξονα της κύριας οδού και δυσχέρειας ως προς την προσπέλασή του, ...: λόγω απώλειας οικοδομησιμότητάς τους, εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης ορίου απόστασης 30 μέτρων από το όριο της υπάρχουσας βοηθητικής οδού, 270: λόγω απώλειας οικοδομησιμότητας εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης ορίου απόστασης 40 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης και αδυναμίας προσπέλασής του, 332, 339: λόγω απώλειας οικοδομησιμότητάς τους εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης ορίου απόστασης 40 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης και των υποχρεωτικών πλαγίων ορίων των γραμμών δόμησης από τις πλευρές των οικοπέδων, 368: λόγω απώλειας δυνατότητας δόμησης εξαιτίας πολεοδομικών δεσμεύσεων και 370: μείωση του ενεργού χώρου εντός του οποίου επιτρέπεται να εφαρμοστεί δόμηση και δυσχέρεια γεωργικής εκμετάλλευσης λόγω έλλειψης παράπλευρου οδικού δικτύου, σε ποσοστό 50%, με ...: λόγω γειτνίασης με σημείο της Εγνατίας Οδού στο οποίο υλοποιούνται οι πολυπλοκότερες συνδέσεις, σε ποσοστό 12%, με ...: λόγω γειτνίασης με σημείο της Εγνατίας Οδού στο οποίο υλοποιούνται οι πολυπλοκότερες συνδέσεις, σε ποσοστό 8%, με ...: λόγω αδυναμίας προσπέλασής του και μείωσης δομικής του ικανότητάς, 321: λόγω περιορισμού επιλογών δόμησης του εξαιτίας υποχρέωσης τήρησης ορίου απόστασης 30 μέτρων από το όριο της υπάρχουσας βοηθητικής οδού και των υποχρεωτικών πλαγίων ορίων γραμμών δόμησης από τα όρια του οικοπέδου σε συνδυασμό με την έντονη φυσική κλίση του, ...: λόγω μείωσης της δυνατότητας καλλιέργειας τους εξαιτίας απομείωσης της όλης έκτασης και αδυναμίας προσπέλασής τους και επειδή πλήττονται ως προς τη δόμησή τους, 356: επειδή εφάπτεται το όριο της υπάρχουσας εξοχικής κατοικίας με το όριο της απαλλοτρίωσης, με συνέπεια να παρεμποδίζεται η προσπέλασή της και να προκαλείται όχληση στους χρήστες από την γειτνίασή της με την οδό ταχείας κυκλοφορίας, 375: λόγω σημαντικής μείωσης της έκτασής του καθίσταται δυσχερής η οποιαδήποτε εκμετάλλευσή του, ...: λόγω εγκλωβισμού του εν μέσω οδών του οδικού συμπλέγματος της Εγνατίας, με συνέπεια την δυσχέρεια επικοινωνίας με τις λειτουργίες της ..., την αρνητική πορεία σε σχέση με την ένταξή του στο σχέδιο πόλης και την μείωση του αγοραστικού ενδιαφέροντος, ...: λόγω διακοπής της πολεοδομικής επικοινωνίας υφίσταται αποτρεπτικός παράγοντας για την ανοικοδόμησή του και λόγω επιβάρυνσης του, αφού η έκτασή του χρησιμοποιείται ως χώρος αλλαγής κατεύθυνσης πορείας ή αφετηρία προσπέλασης προς άλλες ιδιοκτησίες από τα κινούμενα οχήματα επί της ... κάθετης οδού, 4: λόγω απώλειας αρτιότητας και οικοδομησιμότητας εξαιτίας υφιστάμενων πολεοδομικών απαγορεύσεων και 76: λόγω αδυναμίας προσπέλασής του ελλείπει βοηθητικής οδού και περιορισμού της ικανότητας δόμησης του εξαιτίας υφιστάμενων πολεοδομικών περιορισμών, σε ποσοστό 30%, με ...: λόγω σημαντικής μείωσης της δομική του ικανότητας, αποκοπής από τον οικισμό της ... και αδυναμίας προσπέλασής του σε ποσοστό 40%, με ..., ... και ...: λόγω γειτνίασής τους με τον αυτοκινητόδρομο και τις βλαπτικές συνέπειες του σε ποσοστό 10%, με ...: λόγω μείωσης του χώρου γεωργικής εκμετάλλευσής του και 365: λόγω αδυναμίας προσπέλασής του, ελλείπει παράπλευρου οδικού δικτύου, και λόγω διακοπής της πολεοδομικής επικοινωνίας που συνιστά αποτρεπτικό παράγοντα για ανοικοδόμηση, σε ποσοστό 25%, με ...: λόγω μείωσης χώρου γεωργικής του εκμετάλλευσης και περιορισμών στο δικαίωμα ανοικοδόμησης λόγω αδυναμίας προσπέλασής του και σε ποσοστό 30 και 20% για τα εναπομείναντα δύο τμήματα αυτού και με ...: λόγω αποκοπής του από τον πολεοδομικό ιστό της ... και επειδή δυσχεραίνεται η προσπέλασή του σε ποσοστό 25 και 30% της αρχικής τους αξίας για τα εναπομείναντα δύο τμήματα αυτού", υποστηρίζοντας (το αναιρεσείον) ότι η πληττόμενη απόφαση στερείται νόμιμης βάσεως και συγκεκριμένα στερείται παντελώς από αιτιολογίες, σε κάθε περίπτωση δε αυτές που έχει παρίστανται ανεπαρκείς για την θεμελίωση της κρίσεώς της. Ο λόγος αυτός είναι, πρωτίστως, απαράδεκτος, εξ αιτίας της αοριστίας του, διότι δεν αναφέρονται στο αναιρετήριο, όπως απαιτείται, σύμφωνα με όσα έχουν προεκτεθεί, όλες οι κρίσιμες παραδοχές της προσβαλλομένης αποφάσεως για το εν λόγω ζήτημα, χωρίς να αρκεί η αποσπασματική

πιο πάνω παράθεση. Σε κάθε περίπτωση πάντως, όπως προκύπτει από την παραδεκτή, κατ' άρθρο 561 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δικ., επισκόπηση της προσβαλλομένης απόφασης, το Εφετείο δέχθηκε ως αποδειχθέντα, εκτός από τα παραπάνω (και στο αναιρετήριο εκτιθέμενα), και τα ακόλουθα, κρίσιμα, για την έρευνα του συναφούς αναιρετικού λόγου, πραγματικά περιστατικά: "Ο αυτοκινητόδρομος για την διάνοιξη του οποίου κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση αποτελεί τμήμα του οδικού άξονα της Εγνατίας οδού, η οποία από την χ.θ. 0+000 μέχρι 0+870 διέρχεται από τις κτηματικές περιοχές των κοινοτήτων ... και ... του Νομού Θεσσαλονίκης, οι οποίες αποτελούν ενιαίο γεωμορφολογικό και αναπτυξιακό σύνολο. Ειδικότερα από την χ.θ. 0+000 μέχρι 0+870 ο αυτοκινητόδρομος διέρχεται ακριβώς από τα όρια του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ... και καταλαμβάνει ακίνητα αυτού που απέχουν περίπου 3.000 μέτρα από την θάλασσα και 2.000 μέτρα από την Εθνική οδό Θεσσαλονίκης - Καβάλας. Στην συνέχεια μέχρι το αγροτεμάχιο ... ο αυτοκινητόδρομος διέρχεται από την περιοχή που περιβάλλει την ζώνη των 500 μέτρων του οικισμού των ... και συγκλίνοντας προς την Εθνική οδό στην χ.θ. 3+200 στον οικισμό "..." φθάνει σε απόσταση 900 μέτρων από την Εθνική οδό και 1.600 μέτρων από την θάλασσα. Από το ... (χ.θ. 0+4.000) μέχρι το ... του δευτέρου κτηματολογικού πίνακα ο αυτοκινητόδρομος διασχίζει την κτηματική περιοχή ..., καθ' όλο το μήκος αυτής, σε απόσταση 1.500 μ. μέχρι 2.000 μ. από την θάλασσα κατά μέσο όρο. Στο τέλος όμως της κτηματικής αυτής περιοχής φθάνει πολύ κοντά στην θάλασσα, σε απόσταση μόλις 150 μέτρων. Η διάνοιξη της Εγνατίας οδού, η οποία είναι ο μεγαλύτερος αυτοκινητόδρομος της Ελλάδος, διασχίζοντας ολόκληρη την Βόρεια Ελλάδα, συνιστά έργο σοβαρής εθνικής σημασίας, εξασφαλίζοντας την ταχύτερη και αμεσότερη πρόσβαση μεταξύ των πόλεων τις οποίες ενώνει... Ειδικότερα: Για τις ιδιοκτησίες οι οποίες εμπίπτουν στα όρια της Κτηματικής περιοχής ... νυν Δήμου Βόλβης 1) με ... (αρχικής έκτασης: 3.407,00 τ.μ.), για απομένον τμήμα 3.324 τ.μ., σε ποσοστό 20% και 2) ... (αρχικής έκτασης: 3.800 τ. μ.) για απομένον τμήμα 3290 τ.μ., σε ποσοστό 20% διότι τα έργα της απαλλοτρίωσης μείωσαν την δυνατότητα γεωργικής εκμετάλλευσης της έκτασής τους, 3) ... (αρχικής έκτασης: 6.610,90 τ.μ.), για απομένον τμήμα 2.338 τ.μ., σε ποσοστό 30% για τον ίδιο παραπάνω λόγο και σε μείζονα κλίμακα από τα δύο προηγούμενα τμήματα (βλ. και έκθεση πραγματογνωμόνων σελ. 39), 4) Κ.Π. 143 (αρχικής έκτασης: 6.459 τ.μ.) για απομένον τμήμα 3.085 τ.μ., 149 (αρχικής έκτασης: 8.158 τ.μ.) για απομένον τμήμα 5.510 τ.μ., 172 (αρχικής έκτασης: 6.806 τ.μ.) για απομένον τμήμα 4.680 τ.μ., το 239 (αρχικής έκτασης: 8.533 τ.μ.) για απομένον τμήμα 2.112 τ.μ. (σημείωση: σύμφωνα με την διενεργηθείσα πραγματογνωμοσύνη σε εκτέλεση της 419/1999 απόφασης του Εφετείου Θεσσαλονίκης η απομένουσα έκταση είναι 3.750 τ.μ., λαμβάνεται όμως υπόψη η προσδιοριζόμενη από τον υπ' αριθμ. 14 αιτούντα καλούντα έκταση των 2.122 τ.μ.), η προκληθείσα μείωση ανέρχεται σε ποσοστό 30% επί της αξίας καθεμιάς εκ των ιδιοκτησιών αυτών, καθόσον αυτές, πριν την απαλλοτρίωση είχαν έκταση μεγαλύτερη των 4.000 τ.μ. και μπορούσαν να οικοδομηθούν, μετά δε από αυτήν καθίστανται παρόδιες και μπορούν μεν και πάλι να οικοδομηθούν, υπό δεσμεύσεις όμως (σε απόσταση 60 μέτρων από τον άξονα της κυρίας αρτηρίας και σε απόσταση 20 μέτρων από τον άξονα της παραπλεύρου), με συνέπεια την μείωση του ωφελίμου χώρου προς δόμηση, η οποία, έτσι, εξαναγκάζεται να εφαρμοστεί σε συγκεκριμένα τμήματα των παραπάνω ιδιοκτησιών... 5) με Κ.Π. 145 (αρχικής έκτασης: 3.235 τ.μ.) για απομένον τμήμα 2690 τ.μ. (σημείωση: σύμφωνα με την ανωτέρω έκθεση πραγματογνωμοσύνης η απομένουσα έκταση είναι 3.087 τ.μ., θα ληφθεί όμως υπόψη η προσδιοριζόμενη από τον υπ' αριθμ. 8 αιτούντα - καλούντα έκταση των 2690 τ.μ.), σε ποσοστό 30%, 6) Κ.Π. 167 (αρχικής έκτασης: 2.493 τ.μ.) για απομένον τμήμα 2.113 τ.μ., σε ποσοστό 30%. Ειδικότερα δε, οι παραπάνω δύο ιδιοκτησίες, οι οποίες πριν την απαλλοτρίωση εξυπηρετούνταν από καλό δίκτυο αγροτικών δρόμων, ήδη εξαιτίας της κατασκευής του έργου απομονώνονται στον μεσοχώρο που δημιουργείται από τον όγκο της Εγνατίας οδού και των παρυφών του βουνού χωρίς μάλιστα δυνατότητα προσπέλασής τους, αφού η Εγνατία οδός διέρχεται από την περιοχή

ως κλειστός αυτοκινητόδρομος και επομένως η χρήση της είναι απαγορευτική για την εξυπηρέτηση των παραπάνω ακινήτων, δεδομένου και ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη για βοηθητική οδό που να καθιστά προσπελάσιμα τα ακίνητα. 7) Κ.Π. 170 (αρχικής έκτασης: 3.828 τ.μ.) για απομένον τμήμα 3.183 τ.μ. σε ποσοστό 10%, επειδή το τμήμα αυτό βρίσκεται στο σημείο που η ... (κάθετη οδός της Εγνατίας) τέμνεται με την κεντρική αρτηρία με την βοήθεια ανισόπεδης διάβασης, 8) με Κ.Π. 171, αρχικής έκτασης 4713 τ.μ. για το απομένον τμήμα 2077 τ.μ., σε ποσοστό 50%, διότι, λόγω μείωσης του εμβαδού του χάνει μετά την απαλλοτρίωση την δυνατότητα, που είχε πριν απ' αυτήν, να οικοδομηθεί, 9) με Κ.Π. 131, αρχικής έκτασης 4000 τ.μ. (για απομένον τμήμα 2515 τ.μ.), σε ποσοστό 50% διότι, επίσης, λόγω μείωσης του εμβαδού του χάνει μετά την απαλλοτρίωση την δυνατότητα, που είχε πριν απ' αυτήν, να οικοδομηθεί, 10) Η προκληθείσα ζημία ανέρχεται για τα: Κ.Π. 137 αρχικής έκτασης 2.094 τ.μ. (για απομένον τμήμα 2.052 τ.μ.) σε ποσοστό 10%, Κ.Π. 138 αρχικής έκτασης 2.929 τ.μ. (για απομένον τμήμα 2.102 τ.μ.) σε ποσοστό 10%, Κ.Π. 142α αρχικής έκτασης 2.815 τ.μ. (για απομένον τμήμα 2.... τ.μ.) σε ποσοστό 10%, Κ.Π. 142, για απομένον τμήμα 2.193 τ.μ., ... αρχικής έκτασης 4.572 (για απομένον τμήμα 4.274 τ.μ.) σε ποσοστό 10%, Κ.Π. 128 αρχικής έκτασης 7.381 τ.μ. (για απομένον τμήμα 6.461 τ.μ.), σε ποσοστό 10%, ... αρχικής έκτασης 3.802 τ.μ. (για απομένον τμήμα 3.292 τ.μ.), σε ποσοστό 10%. Τούτο, διότι τα τμήματα αυτά βρίσκονται στις ανισόπεδες διασταυρώσεις των καθέτων οδών (ΚΟ) με βασική αρτηρία της Εγνατίας οδού. Ο άξονας της ΚΟ ανυψώνεται από την αφετηρία του, που βρίσκεται σε μακρινή σχετικά απόσταση μέχρι το σημείο του κεντρικού άξονα της Εγνατίας οδού, έως ότου επιτευχθεί το επιθυμητό ύψος, ώστε να διέλθει η ΚΟ με ασφάλεια πάνω από την κυρία αρτηρία, με συνέπεια να δυσχεραίνεται η προσπέλασή τους. 11) Το ...5, είχε αρχική έκταση 11.320 τ.μ., η εναπομείνασα έκταση σύμφωνα με τους επισυναπτόμενους πίνακες που περιλαμβάνονται στην διαταχθείσα πραγματογνωμοσύνη ανέρχεται σε 9.297 τ.μ. Με την κλήση όμως εισάγεται αίτημα για μείωση της αξίας απομένουσας έκτασης 2.412 τετρ. μέτρων, του υπ' ... των εκ των καλούντων Α. Α., όπως η έκταση αυτή ορίζεται με τις κοινές προτάσεις αυτών στο παρόν δικαστήριο. Για το τμήμα αυτό (των 2.412 τ.μ.), απ' όλα τα παραπάνω αποδεικτικά στοιχεία αποδεικνύεται ότι η αποζημίωση που πρέπει να καθοριστεί λόγω της εκτελέσεως του έργου ανέρχεται σε ποσοστό 50% επί της αξίας του, καθόσον το τμήμα αυτό στερείται πλέον του δικαιώματος δομήσεώς του. Για τις ιδιοκτησίες οι οποίες εμπίπτουν στα όρια της Κτηματικής περιοχής ...: 1) Με ... αρχικής έκτασης 18.616 τ.μ. (για απομένον τμήμα 11.735 τ.μ.) σε ποσοστό 20%, διότι αποκόπτεται από τον οικισμό εξαιτίας της ύπαρξης των διαχωριστικών μπαρών, στηθαίων κ.λπ. 2) Με .... Το ..., συνολικού εμβαδού πριν την απαλλοτρίωση 8.977 τ.μ., ήταν άρτιο και οικοδομήσιμο, ενώ μετά την απαλλοτρίωση χωρίζεται σε δύο ανεξάρτητα και αυτοτελή μεταξύ τους τμήματα, εκτάσεως του ενός 6 μ² με στοιχεία ..., που η χρησιμότητά της απομειώνεται προφανώς σημαντικά για κάθε χρήση, του δε άλλου τμήματος των 4.060 μ², (επιδικού εναπομείναντος) με στοιχεία ..., μετά την απαλλοτρίωση λαμβάνει θέση σε τμήμα της νησίδας που δημιουργείται μεταξύ της κυρίας αρτηρίας της Εγνατίας Οδού και της βοηθητικής αυτής, Δ.δ.Ρν 14, ώστε εγκλωβίζεται μεταξύ αυτών των οδών. Θεωρητικά η προσπέλασή του θα μπορούσε να γίνει είτε από το πρόσωπό του στη βασική αρτηρία, πράγμα όμως αδύνατο λόγω των μπαρών αλλά και υψομετρικής διαφοράς της στάθμης του από την στάθμη της Εγνατίας (υψομ. διαφορά από -1 μ. έως 4 μ.), είτε από την παράπλευρο ..., που όμως λόγω και των εκεί δημιουργούμενων υψομετρικών διαφορών μεταξύ της στάθμης του και της στάθμης της ... (2-3) η προσπέλαση δεν είναι και πάλι δυνατή. Επομένως, το ακίνητο αυτό, λόγω της απαλλοτρίωσης αντιμετωπίζει πρόβλημα προσπελάσεως, πέραν δε αυτών δεν μπορεί να οικοδομηθεί λόγω του ότι η έκτασή του εμπίπτει στις απαγορευτικές για δόμηση διατάξεις που επιβάλλουν η γραμμή δόμησης να τοποθετείται σε απόσταση 60 μέτρων από τον άξονα της κυρίας αρτηρίας και σε απόσταση 20 μέτρων από τον άξονα της παραπλεύρου, καθώς και διότι πρέπει να υπάρχει απόσταση 15 μέτρων της γραμμής δόμησης από τα πλάγια και οπίσθια όρια του οικοπέδου και υφίσταται μείωση σε ποσοστό

50% της αρχικής του αξίας. 3) Με ..., αρχικής έκτασης 17.691 τ.μ., για μεν το απομένον τμήμα των 6.940 τ.μ. σε ποσοστό 50%, διότι αυτό εγκλωβίζεται μεταξύ δύο οδών και είναι αδύνατη η ανοικοδόμησή του για τους απαγορευτικούς λόγους δυνατότητας δόμησης που αναφέρονται και για το ..., για δε το απομένον τμήμα των 5.824 τ.μ. σε ποσοστό 50% για τον ίδιο παραπάνω λόγο. 4) Με ... αρχικής έκτασης 7.400 τ.μ. (για απομένον τμήμα 6.816 τ.μ. (σημείωση: σύμφωνα με την ανωτέρω έκθεση πραγματογνωμοσύνης η απομένουσα έκταση είναι 7.047 τ.μ., θα ληφθεί όμως υπόψη η προσδιοριζόμενη από τον υπ' ... αιτούντα - καλούντα έκταση των 6.816 τ.μ.) σε ποσοστό 12% διότι γειτνιάζει με το σημείο της Εγνατίας οδού στο οποίο υλοποιούνται οι πολυπλοκότερες συνδέσεις, 5) με ... (για απομένον τμήμα 7.552 τ.μ.) σε ποσοστό 8%, διότι κι αυτό γειτνιάζει στο αμέσως παραπάνω σημείο, πλην όμως, το ... είναι σε πλεονεκτικότερη θέση του ..., διότι έχει ευκολότερη πρόσβαση στον ευρύτερο χώρο, αφού εγγύτατα βρίσκεται παλαιά αγροτική οδός (βλ. αεροφωτογραφία). 6) Με ... αρχικής έκτασης 6.780 τ.μ. (για απομένον τμήμα 2.704 τ.μ.) σε ποσοστό 50%, διότι λόγω της απαγορευτικής για δόμηση ζώνης των 30 μέτρων από το όριο της βοηθητικής οδού, δεν οικοδομείται, 7) Με ... (αρχικής έκτασης 7.377 τ.μ.) για απομένον τμήμα 3.458 τ.μ. σε ποσοστό 50%, διότι λόγω της απαγορευτικής για δόμηση ζώνης των 30 μέτρων από το όριο της βοηθητικής οδού δεν οικοδομείται, 8) Με ... (αρχικής έκτασης 3.991 τ.μ.) για το απομένον τμήμα των 2.606 τ.μ., σε ποσοστό 50%, διότι αυτό πριν την απαλλοτρίωση το αρχικό ακίνητο ήταν άρτιο και οικοδομήσιμο, ενώ μετά απ' αυτήν το ακίνητο καθίσταται παρόδιο της κυρίας αρτηρίας της Εγνατίας οδού, και εμπίπτει στις ανωτέρω απαγορευτικές αποστάσεις (δόμηση ζώνης των 40 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης) και δεν είναι προσπελάσιμο. 9) Με ... αρχικής έκτασης 2.483 τ.μ. (για το απομένον τμήμα 2.348 τ.μ.), σε ποσοστό 20% διότι αποκόπτεται από τον οικισμό και τις λειτουργίες της πόλης της ... και η προσπέλασή του καθίσταται πλέον αδύνατη, 10) ... (αρχικής έκτασης 19.750 τ.μ.) για το απομένον τμήμα 16.660 τ.μ., σε ποσοστό 30% διότι αυτό βρίσκεται ύπερθεν της οδού με αδυναμία προσπέλασης λόγω των προστατευτικών μέσων και μειώνεται η δομική του ικανότητα, 11) ... (αρχικής έκτασης 7.838 τ.μ.) για το απομένον τμήμα 6.264 τ.μ., σε ποσοστό 40%, διότι μειώνεται σημαντικά η δομική του ικανότητα, αποκόπτεται από τον οικισμό της ... και δεν είναι προσπελάσιμο ούτε από τον αυτοκινητόδρομο της Εγνατίας οδού, αλλά κι ούτε από τον υφιστάμενο μέχρι την διάνοιξη της Εγνατίας οδού αγροτικό δίκτυο, το οποίο εξ αυτής καταστρέφεται παντελώς. 12) ... αρχικής έκτασης 7.155 τ.μ. για το απομένον τμήμα των 5.388 τ.μ. σε ποσοστό 30%, εξαιτίας της απαγορευτικής για δόμηση γραμμής των 30 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης της βοηθητικής οδού, (service road), και των υποχρεωτικών πλαγιών ορίων των γραμμών δόμησης από τα όρια του οικοπέδου, με συνέπεια να περιορίζονται οι επιλογές δόμησης σε συγκεκριμένο τμήμα του και να δυσχεραίνεται αυτή και εκ του ότι το τμήμα αυτό έχει έντονη φυσική κλίση, 13) Για τα ..., αρχικής έκτασης 9.056 τ.μ., για το απομένον τμήμα των 4.158 τ.μ., 14) Τα .... αρχικής έκτασης 9.241 τ.μ., για το εναπομένον τμήμα των 3.750 τ.μ., που βρίσκονται κάτωθεν της οδού, όπως και τα τμήματα των Κ.Π.: ... για τα οποία θα γίνει αναφορά παρακάτω, καίτοι πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις για να οικοδομηθούν, εν τούτοις η χρήση τους παρέμεινε γεωργική, έχοντας σημαντικές αποδόσεις γεωργικών προϊόντων, λόγω της μεγάλης τους έκτασης. Η χρήση αυτή πλήττεται με την απαλλοτρίωση, αφού η προσπέλαση των βορείως της οδού κειμένων τμημάτων καθίσταται ανέφικτη κι απομένει η γεωργική χρήση των κειμένων νοτίως της Εγνατίας οδού τμημάτων, η οποία, όμως, λόγω της απομείωσης της όλης έκτασης και του περιορισμού της δυνατότητας καλλιέργειας σ' αυτά, αναιρεί κατά πολύ την δυνατότητα γεωργικής εκμετάλλευσης σ' αυτά. Το ποσοστό της μείωσης της αξίας τους όμως, εξαιτίας των έργων της απαλλοτρίωσης, ανέρχεται σε 30%, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι τα εν λόγω τμήματα (... και 324Α) πλήττονται ως προς την δόμησή τους, για τον λόγο που πλήττεται και το άνω ..., ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι είχαν ως δευτερεύοντα έστω προορισμό την ανοικοδόμηση πληρώντας τους επιτρεπόμενους όρους δόμησης..., 15) ... (αρχικής έκτασης 6.290 τ.μ.), για το απομένον τμήμα των 4.960 τ.μ. σε

ποσοστό 50%, γιατί η απομένουσα, μετά την απαλλοτρίωση, έκτασή του, δεν οικοδομείται εξ αιτίας του συνδυασμού της απαγορευτικής για δόμηση γραμμής των 40 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης και των επιβαλλομένων υποχρεωτικών πλαγίων ορίων των γραμμών δόμησης από τις πλευρές του οικοπέδου, 16) Για το ακίνητο με ... (αρχικής έκτασης 4.997 τ.μ.) για την απομένουσα έκταση 3.614 τ.μ. σε ποσοστό 50% γιατί η έκταση αυτή, δεν οικοδομείται εξ αιτίας του συνδυασμού της απαγορευτικής για δόμηση γραμμής των 40 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης και των επιβαλλομένων υποχρεωτικώς πλαγίων ορίων των γραμμών δόμησης από τις πλευρές του οικοπέδου, 17) Τα ακίνητα με ... (αρχικής έκτασης 3.201 τ.μ.) για απομένον τμήμα 2.576 τ.μ., 18) με Κ.Π. ... (για το απομένον τμήμα 5.886 τ.μ.) και 19) με Κ.Π. ... αρχικής έκτασης 2.930 τ.μ. (για το απομένον τμήμα των 2.916 τ.μ.), υφίστανται υποτίμηση κατά ποσοστό 10% γιατί η γειτνίασή τους με τον αυτοκινητόδρομο και τις βλαπτικές συνέπειές του (ηχορύπανση, ρύποι, μεταβολή της φυσικής κλίσης του εδάφους, συνθήκες τεχνητού φωτισμού κ.λπ.) προκαλεί δυσχέρεια στην οποιαδήποτε χρήση αυτών, 20) με ... αρχικής έκτασης 6.312 τ.μ., για το απομένον τμήμα 2.622 τ.μ. επί του οποίου υπάρχει εξοχική διώροφη οικία, το όριο της οποίας εφάπτεται με το όριο της απαλλοτρίωσης, σε ποσοστό 30%, λόγω της παρεμπόδισης της προσπέλασης των χρηστών της και των οχλήσεων που προκαλούνται σ' αυτούς, εξαιτίας της γειτνίασης της οικίας με τον δρόμο ταχείας κυκλοφορίας..., 21) με ... αρχικής έκτασης 16.084 τ.μ., για το εναπομένον τμήμα των 10.471 τ.μ., το οποίο βρίσκεται κάτωθεν του αυτοκινητοδρόμου, σε ποσοστό 25%, λόγω μείωσης του χώρου γεωργικής εκμετάλλευσης για τον οποίο προορίζεται, 22) ..., αρχικής έκτασης 17.058 τ.μ., για το απομένον τμήμα 7.822 τ.μ., σε ποσοστό 25%, λόγω αδυναμίας προσπέλασης, ελλείπει παράπλευρου οδικού δικτύου και λόγω της διακοπής της πολεοδομικής επικοινωνίας, που συνιστά αποτρεπτικό παράγοντα για ανοικοδόμηση και το απομένον τμήμα 3.910 τ.μ. σε ποσοστό 25%, διότι δυσχεραίνεται η χρήση του, λόγω αδυναμίας προσπέλασης, 23) ..., αρχικής έκτασης 17.123 τ.μ., για το απομένον τμήμα 6.496 τ.μ., σε ποσοστό 30%, λόγω αδυναμίας προσπέλασης, ελλείπει παράπλευρου οδικού δικτύου και λόγω της διακοπής της πολεοδομικής επικοινωνίας που συνιστά αποτρεπτικό παράγοντα για ανοικοδόμηση, και για το απομένον τμήμα των 5.436 τ.μ., σε ποσοστό 20%, διότι μειώνεται ο χώρος της γεωργικής του εκμετάλλευσης για την οποία προορίζεται η συγκεκριμένη ιδιοκτησία, ενώ, σε κάθε περίπτωση η αδυναμία προσπέλασης, ελλείπει παράπλευρου οδικού δικτύου, θίγει και το δικαίωμα ανοικοδόμησης, 24) ..., αρχικής έκτασης 14.122 τ.μ., για το απομένον τμήμα των 4.948 τ.μ., σε ποσοστό 25% για τον αμέσως παραπάνω λόγο, και το εναπομένον τμήμα των 4.424 τ.μ. σε ποσοστό 30% διότι, λόγω της αποκοπής του από τον πολεοδομικό ιστό της ..., πλήττεται το δικαίωμα οικοδόμησης, αλλά και διότι δυσχεραίνεται η προσπέλαση προς αυτό για τον άνω λόγο έλλειψης παράπλευρου οδικού δικτύου, 25) ... (αρχικής έκτασης 11.249 τ.μ.), σε ποσοστό 50% για καθένα των απομενοντων τμημάτων, των 2.898 τ.μ. και 3.626 τ.μ., αντιστοίχως, διότι εξαιτίας της απαλλοτρίωσης χάνουν την δυνατότητα δόμησης λόγω πολεοδομικών δεσμεύσεων, 26) ... (αρχικής έκτασης 14.857 τ.μ.) για το απομένον τμήμα των 10.796 τ.μ. σε ποσοστό 20%, διότι μειώνεται η δυνατότητα δόμησης αυτού κατά 50 τ.μ. περίπου και καθίσταται δυσχερής η γεωργική του εκμετάλλευση, 27) ... αρχικής έκτασης 17.326 τ.μ. (για απομένον τμήμα 11.644 τ.μ.) σε ποσοστό 20% διότι μειώνεται κατά το ίδιο ποσοστό περίπου ο ενεργός χώρος εντός του οποίου επιτρέπεται να εφαρμοστεί η δόμησή του και ελλείπει παράπλευρου οδικού δικτύου καθίσταται δυσχερής η γεωργική του εκμετάλλευση, 28) ... αρχικής έκτασης 5.363 τ.μ. το απομένον τμήμα των 3.250 τ.μ. σε ποσοστό 30%, διότι λόγω σημαντικής μείωσης της έκτασής του καθίσταται δυσχερής η οποιαδήποτε εκμετάλλευσή του, 29) ... (αρχικής έκτασης 1.187 τ.μ.) το απομένον τμήμα των 616 τ.μ. σε ποσοστό 20% διότι παρεμποδίζεται η λειτουργία της εξοχικής κατοικίας που υπάρχει επ' αυτού, 30) ... (αρχικής έκτασης 14.894 τ.μ.), το απομένον τμήμα των 5.294 μ², σε ποσοστό 30%, διότι εγκλωβίζεται εν μέσω οδών του οδικού συμπλέγματος της Εγνατίας, με συνέπεια την δυσχέρεια της επικοινωνίας με τις λειτουργίες της ..., την αρνητική προοπτική σε σχέση με

την ένταξη στο σχέδιο πόλης και την μείωση του αγοραστικού ενδιαφέροντος 31) ... (αρχικής έκτασης 8.167 τ.μ.) το απομένον τμήμα των 4.052 μ² στο αυτό ποσοστό του 30% με το ανωτέρω ... ακίνητο για τους ίδιους ακριβώς λόγους μ' αυτό, 32) Κ.Π ... (αρχικής έκτασης 19.456 τ.μ.) το απομένον τμήμα των 11.471 μ² (σημείωση: σύμφωνα με την ανωτέρω έκθεση πραγματογνωμοσύνης η απομένουσα έκταση είναι 14.126 τ.μ., θα ληφθεί όμως υπόψη η προσδιοριζόμενη από τους υπ' ... αιτούντες - καλούντες έκταση των 11.471 τ.μ.) σε ποσοστό 30%, διότι εκτός του ότι λόγω της διακοπής της πολεοδομικής επικοινωνίας υφίσταται αποτρεπτικός παράγοντας για ανοικοδόμηση, συγχρόνως εντός του εν λόγω ακινήτου τερματίζει η κάθετη οδός ... του οδικού συμπλέγματος της Εγνατίας οδού, με συνέπεια τα κινούμενα οχήματα επί της ... κατευθυνόμενα προς βόρεια, βορειοανατολικά και βορειοδυτικά να πρέπει να χρησιμοποιούν την έκταση του ακινήτου είτε ως χώρο αλλαγής κατεύθυνσης πορείας, είτε ως αφετηρία προσπέλασης προς τις ευρισκόμενες ύπερθεν της οδού ιδιοκτησίες, 33) ... (αρχικής εκτάσεως 14.580 τ.μ.) για το απομένον τμήμα εκτάσεως 7.370 μ², παρόδιο (από την νότια πλευρά του στην Εθνική οδό Θεσσαλονίκης - Καβάλας) κατά ποσοστό 50%, διότι ήταν άρτιο και οικοδομήσιμο, μετά όμως απ' αυτήν δεν είναι δυνατόν πλέον να οικοδομηθεί λόγω των ιδίων αμέσως ανωτέρω υφιστάμενων πολεοδομικών απαγορεύσεων, 34) ... (το απομένον τμήμα των 3.715 τ.μ.) σε ποσοστό 30%, διότι κείται ύπερθεν του αυτοκινητοδρόμου και ως εκ τούτου είναι απροσπέλαστο ελλείψει βοηθητικής οδού. Επί πλέον εξαιτίας του συνδυασμού της απαγορευτικής για δόμηση απόστασης των 40 μέτρων από το όριο της απαλλοτρίωσης και των πλαγίων ορίων για δόμηση, η δόμηση εξαναγκάζεται να προσαρμοσθεί σε συγκεκριμένο τμήμα της ιδιοκτησίας...". Το Εφετείο, επομένως, με το να οδηγηθεί στην προαναφερθείσα κρίση του, δεν παραβίασε εκ πλαγίου τις ανωτέρω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, καθ' όσον διέλαβε στην απόφασή του πλήρεις, σαφείς, χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά αιτιολογίες που επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο της ορθότητας των διατάξεων που εφαρμόστηκαν και, συνεπώς, η προσβαλλομένη απόφαση δεν στερείται νόμιμης βάσεως. Δεν συντρέχει δε η επικαλούμενη από το αναιρεσεύον πλημμέλεια της παραθέσεως ανεπαρκούς αιτιολογίας στην προσβαλλομένη απόφαση, επειδή, όπως αυτό (αναιρεσεύον) διατείνεται, δεν διευκρινίζεται εάν τα απαλλοτριωθέντα ακίνητα βρίσκονται σε περιοχές εντός ή εκτός σχεδίου, καθώς επίσης και οι θεσπιζόμενες δυνατότητες χρήσεως των εν λόγω ακινήτων, δηλαδή ποια εξ αυτών ήταν αγροί και ποια ήταν οικόπεδα πριν από την απαλλοτρίωση, καθώς και ποια ήταν η αποδεδειγμένη κύρια ή δευτερεύουσα χρήση τους, καθ' όσον όπως προκύπτει από το προεκτεθέν περιεχόμενο αυτής (προσβαλλομένης αποφάσεως) διαλαμβάνονται σ' αυτήν οι σχετικές παραδοχές (βλ. σελ. 38η και 39η της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικώς με την θέση των απαλλοτριωθέντων ακινήτων και σελ. 40η και 57η αυτής σχετικώς με τις θεσπιζόμενες δυνατότητες χρήσεως αυτών). Συνεπώς, είναι, σε κάθε περίπτωση, αβάσιμος ο πρώτος λόγος της αναιρέσεως, με τον οποίο το αναιρεσεύον αποδίδει στην προσβαλλομένη απόφαση την από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ. πλημμέλεια, εξαιτίας του ότι στερείται παντελώς αιτιολογιών περί των ως άνω ζητημάτων, άλλως ότι αυτές (αιτιολογίες) είναι ανεπαρκείς. Οι περαιτέρω ειδικότερες αιτιάσεις του αναιρεσεύοντος ότι στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση δεν περιέχονται παραδοχές: α) από ποια συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία προκύπτει ότι οι περιοχές εντός των οποίων ευρίσκονται τα επίδικα ακίνητα παρουσιάζουν έντονη τουριστική κίνηση και β) ποια είναι η πρόσοδος των επίδικων ακινήτων από την γεωργική τους εκμετάλλευση και η επιρροή αυτής στον καθορισμό της τιμής αποζημιώσεως, κρίνονται απορριπτέες, η μεν υπό στοιχ. α' ως απαράδεκτη, καθ' όσον η μη μνεία στην προσβαλλομένη απόφαση των αποδεικτικών μέσων από τα οποία το δικαστήριο μόρφωσε την κρίση του συνιστά παραβίαση της διατάξεως του άρθρου 340 εδ. β' του Κ.Πολ.Δικ., η δε υπό στοιχ. β' ως αβάσιμη, καθ' όσον η πρόσοδος των απαλλοτριουμένων ακινήτων έχει σχέση με τον καθορισμό της τιμής μονάδος αποζημιώσεως και όχι με τον καθορισμό ιδιαίτερης αποζημιώσεως, όπως εν προκειμένω. Εξ άλλου, και σχετικώς με την αιτίαση ότι

δεν διευκρινίζεται στην προσβαλλομένη απόφαση εάν, τα εκτός σχεδίου έχοντα εμβαδόν πριν την απαλλοτρίωση μεγαλύτερο των 4.000 τ.μ. απαλλοτριωθέντα ακίνητα, είχαν πρόσωπο σε κοινόχρηστη οδό (δημοτική, επαρχιακή, εθνική) ή σε οδούς που είχαν προέλθει από ιδιωτική βούληση (αγροτικές και ιδιωτικές), που δεν έχουν καθιερωθεί ως κοινόχρηστες με πράξη της Διοικήσεως, πρέπει να λεχθούν τα εξής: Κατά την διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 εδ. α' του από 24/31.5.1985 Π.Δ. (ΦΕΚ 270 Δ'), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο κηρύξεως της ένδικης απαλλοτριώσεως (7.9.1994, ημερομηνία δημοσίευσής του ΦΕΚ 925 Δ' , στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπ' αριθμ. 1094049/5725/ 0010/29.8.1994 Κ.Υ.Α., με την οποία κηρύχθηκε η ένδικη απαλλοτρίωση), τα γήπεδα που ευρίσκονται εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων, κωμών ή οικισμών ή εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων προ του έτους 1923 οικισμών είναι άρτια και οικοδομήσιμα μόνον αν έχουν ελάχιστο εμβαδόν 4.000 τετραγωνικά μέτρα. Η παραπάνω διάταξη αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α/31.12.2003) και ορίστηκε ότι τα γήπεδα που ευρίσκονται εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων, κωμών ή οικισμών ή εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων προ του έτους 1923 οικισμών είναι άρτια και οικοδομήσιμα μόνον αν έχουν ελάχιστο εμβαδόν 4.000 τετραγωνικά μέτρα και ελάχιστο πρόσωπο επί κοινοχρήστου οδού είκοσι πέντε (25) μέτρων. Τέλος, κατά την διάταξη του άρθρου 23 παρ. 3 ν. 3212/2003 "η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του από 24/31-5-1985 π.δ/τος, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 10 του νόμου αυτού, δεν ισχύει για γήπεδα που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού δηλαδή την 31-12-2003". Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών, ενόψει του χρόνου κηρύξεως της ένδικης απαλλοτριώσεως, ο οποίος, κατά τα προεκτεθέντα, είναι προγενέστερος από την έναρξη ισχύος του νόμου 3212/2003, συνάγεται ότι ο πρόσθετος όρος του προσώπου σε κοινόχρηστο δρόμο δεν ισχύει για τα έχοντα εμβαδόν μεγαλύτερο των 4.000 τ.μ. ένδικα απαλλοτριωθέντα ακίνητα (πρβλ. Α.Π. 515/2013), ενώ περαιτέρω, η αναγραφή του βάθους και του μήκους προσώπου σε οδό του εναπομένοντος τμήματος του απαλλοτριωθέντος ακινήτου δεν απαιτείται, όταν το εν λόγω ακίνητο έπαψε να είναι οικοδομήσιμο, εξαιτίας της ελλείψεως αρτιότητας από την απαλλοτρίωση.

Συνεπώς, όσα περί του αντιθέτου υποστηρίζει το αναιρεσείον κρίνονται αβάσιμα και απορριπτέα. Τέλος, ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος ότι δεν διαλαμβάνονται στην προσβαλλομένη απόφαση παραδοχές σχετικώς με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της απαλλοτριώσεως και του κατασκευασθέντος έργου στις δυνατότητες χρήσεως των ενδίκων ιδιοκτησιών σε σχέση με διαπιστωθείσες υπερβάσεις των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, όπως αυτές προσδιορίζονται από τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, που προηγήθηκε της απαλλοτριώσεως, κρίνεται απορριπτέος, για τον λόγο ότι η μείωση της αξίας του εναπομείναντος κρίνεται πριν από την συντέλεση της απαλλοτριώσεως, ενώ ο τρόπος που το αναιρεσείον αξιώνει η ζημία από τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις να κρίνεται μετά την ολοκλήρωση του έργου, συνιστά γεγονός που αποκλείει την συνεκτίμησή τους στην δίκη καθορισμού της ιδιαίτερης αποζημιώσεως των εναπομεινάντων. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ο πρώτος λόγος της αναιρέσεως είναι απαράδεκτος και επειδή, υπό την επίφαση της συνδρομής των προϋποθέσεων θεμελιώσεώς του στην παραπάνω διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 19 του Κ.Πολ.Δικ., πλήττεται η αναιρετικά ανέλεγκτη ουσιαστική εκτίμηση, ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση των αποδεικτικών μέσων από το δικαστήριο της ουσίας (άρθρο 561 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δικ.).

Σύμφωνα με την διάταξη του αριθμού 18 άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ., λόγος αναιρέσεως ιδρύεται αν το δικαστήριο της παραπομπής δεν συμμορφώθηκε προς την αναιρετική απόφαση. Σύμφωνα, επίσης, με την διάταξη του άρθρου 579 παρ. 1 εδάφιο α' του ίδιου Κώδικα, αν αναιρεθεί η απόφαση, οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την απόφαση που αναιρέθηκε και η διαδικασία πριν από την απόφαση αυτή ακυρώνεται μόνο εφόσον στηρίζεται στην παράβαση για την οποία έγινε δεκτή η αναίρεση. Σύμφωνα, εξάλλου, με τις διατάξεις των άρθρων 580 παρ. 4 και 581 παρ. 2 του ίδιου κώδικα, οι αποφάσεις της Ολομέλειας και των τμημάτων του Αρείου Πάγου δεσμεύουν τα

δικαστήριο που ασχολούνται με την ίδια υπόθεση ως προς τα νομικά ζητήματα που έλυσαν, ενώ στο δικαστήριο της παραπομπής η υπόθεση συζητείται μέσα στα όρια που διαγράφονται με την αναιρετική απόφαση. Από το συνδυασμό όλων των πιο πάνω διατάξεων προκύπτει ότι το δικαστήριο της παραπομπής δεσμευόμενο από τις παραπάνω αποφάσεις του Αρείου Πάγου, δεν έχει δικαίωμα διαφωνίας με το αναιρετικό δικαστήριο και γι' αυτό η απόφασή του, κατά το μέρος που με αυτήν συμμορφώθηκε προς την αναιρετική απόφαση, απαραδέκτως πλήττεται με λόγο αναιρέσεως. Ιδρύεται δε ο αναιρετικός λόγος του άρθρου 559 αριθμός 18 του Κ.Πολ.Δικ. όταν το δικαστήριο της παραπομπής δεν συμμορφώθηκε προς την αναιρετική απόφαση, δηλαδή δεν ακολούθησε, όσον αφορά το νομικό ζήτημα ουσιαστικής ή δικονομικής φύσεως, για το οποίο απαγγέλθηκε η αναίρεση, την λύση που δόθηκε από τον Άρειο Πάγο. Στην προκειμένη περίπτωση από την επισκόπηση των διαδικαστικών εγγράφων προκύπτουν τα εξής: Οι ήδη αναιρεσιβλήτοι, με τις υπ' αριθμ. .../18.2.1998 αιτήσεις τους, ενώπιον του Εφετείου Θεσσαλονίκης, ζήτησαν: α) τον καθορισμό οριστικής τιμής μονάδας αποζημιώσεως για τα αναφερόμενα ακίνητα και τα συστατικά τους, που κείνται στα ... του Νομού Θεσσαλονίκης και απαλλοτριώθηκαν αναγκαστικά για λόγους δημόσιας ωφέλειας και ειδικότερα για την διάνοιξη του αυτοκινητόδρομου Θεσσαλονίκης - ποταμού Στρυμώνα, για τον λόγο ότι η καθορισθείσα προσωρινή τιμή μονάδος με την 23533/1997 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης υπολείπεται της πραγματικής και β) τον καθορισμό ιδιαίτερης αποζημιώσεως για την μείωση της αξίας των εναπομενόντων τμημάτων των ιδιοκτησιών τους. Επί των αιτήσεων αυτών, που συνεκδικάστηκαν, εκτός άλλων, και με αντίθετη αίτηση του υπόχρεου για την καταβολή της αποζημιώσεως Ελληνικού Δημοσίου, ήδη αναιρεσιώντος, εκδόθηκε η 419/1999 απόφαση του παραπάνω Δικαστηρίου, με την οποία διατάχθηκε η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, μετά δε την πραγματοποίηση αυτής, το ίδιο Δικαστήριο, με την 611/2000 απόφασή του, δέχθηκε εν μέρει τις ως άνω αντίθετες αιτήσεις και καθόρισε την οριστική τιμή μονάδος αποζημιώσεως των απαλλοτριωθέντων ακινήτων και των επικειμένων τους, ενώ και σχετικώς με τον καθορισμό ιδιαίτερης αποζημιώσεως των εναπομενόντων μετά την απαλλοτρίωση τμημάτων των ιδιοκτησιών των ήδη αναιρεσιβλήτων, που ενδιαφέρει εν προκειμένω, δέχθηκε τα ακόλουθα: "Τα αιτήματα των δικαιούχων της αποζημίωσης, για προσδιορισμό ιδιαίτερης αποζημίωσης λόγω μείωσης της αγοραίας και εμπορικής αξίας των ακινήτων ή των κτισμάτων και εγκαταστάσεων που υπάρχουν σε τμήματα των ακινήτων που απομένουν εκτός της απαλλοτρίωσης, η οποία προέρχεται από την εκτέλεση του έργου (δυσχέρεια πρόσβασης, δημιουργία υψομετρικών διαφορών με την οδό, δημιουργία οπτικών εμποδίων, μείωση χώρου αυλής των οικιών, θόρυβος, ρύποι κ.λπ.) ή λόγω της ανάγκης δημιουργίας κατασκευών στα απομένοντα τμήματα προς εξασφάλιση της λειτουργικότητας και επικοινωνίας τους με την οδό δεν είναι νόμιμα και πρέπει να απορριφθούν". Και ότι: "Αναφορικά με τα τμήματα των ακινήτων που απομένουν εκτός της απαλλοτρίωσης, το αίτημα περί επιδίκασης ιδιαίτερης αποζημίωσης ως προς αυτά είναι νόμιμο μόνο όσον αφορά τη μείωση της αξίας τους λόγω της κατάτμησης και μόνο και της εκ του λόγου αυτού σημαντικής υποτίμησης της αξίας τους επειδή δεν μπορούν πλέον να οικοδομηθούν ή καθίστανται άχρηστα για τη χρήση που προορίζονταν. Αντίθετα, μείωση της αξίας των τμημάτων που απομένουν εκτός της απαλλοτρίωσης, λόγω της κήρυξης της απαλλοτρίωσης ή της εκτέλεσης του σημαντικού οδικού άξονα της Εγνατίας οδού και της πιθανής εκ του λόγου αυτού αρνητικής επίδρασης στην οικοπεδική αξία ορισμένων ακινήτων δεν αποζημιώνεται κατά το νόμο. Η αποζημίωση για τη συγκεκριμένη μείωση της αξίας ορίζεται σε ποσοστό επί της αξίας την οποία είχαν τα αντίστοιχα ακίνητα προ της απότμησης, όπως αυτή προσδιορίζεται για τα τμήματα των ίδιων ακινήτων που απαλλοτριώνονται. Η μείωση της αξίας ορίζεται σε ποσοστά ανάλογα με την έκταση των τμημάτων που απομένουν, εφόσον αυτά είναι μικρότερα των 2.000 τ.μ. Αντίθετα, τα μεγαλύτερα από το μέγεθος αυτό τμήματα, κρίνεται ότι δεν υφίστανται μείωση της αξίας τους από την απότμηση και μόνο, αλλ' είναι επιδεκτικά εκμετάλλευσης κατά τον προορισμό

τους ώστε ως προς αυτά πρέπει να απορριφθεί το σχετικό αίτημα. Συγκεκριμένα ορίζεται αποζημίωση: 1) Για τμήματα μικρότερα των 100 τ.μ. στο 90% της αρχικής αξίας τους, 2) για τμήματα από 100 ως 500 τ.μ. στο 70% της αρχικής αξίας τους, 3) για τμήματα από 501 ως 1.000 τ.μ. στο 50% της αρχικής αξίας τους, 4) για τμήματα από 1.001 ως 2.000 τ.μ. στο 20% της αρχικής αξίας τους". Κατά της αποφάσεως αυτής οι τότε αναιρεσιόντες και ήδη αναιρεσίβλητοι άσκησαν αναίρεση, με την οποία απέδιδαν σ' αυτήν την αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ., της ευθείας παραβιάσεως των άρθρων 13 παρ. 4 του ν.δ/τος 797/1971 και άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, για την απόρριψη ως μη νομίμου του αιτήματός τους για επιδίκαση ιδιαίτερης αποζημίωσης για την μείωση της αξίας των εναπομεινάντων μετά την απαλλοτρίωση τμημάτων των ακινήτων τους, λόγω της κατασκευής του έργου. Επί της αιτήσεως αυτής αναιρέσεως εκδόθηκε η 783/2011 απόφαση του Αρείου Πάγου, με την οποία, αφού κρίθηκε ότι "...στην περίπτωση που, λόγω απαλλοτρίωσης μέρους του ακινήτου, το απομένον τμήμα αυτού -που εξακολουθεί να αποτελεί στοιχείο περιουσίας του ιδιοκτήτου- υφίσταται σημαντική υποτίμηση της αξίας του ή καθίσταται άχρηστο για τη χρήση που προορίζεται, το αναγνωριζόμενο από την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 13 παρ. 4 του ΝΔ 797/1971 δικαίωμα αποζημίωσης ικανοποιείται πλήρως και εντεύθεν διασφαλίζεται ο σεβασμός στην περιουσία του ιδιοκτήτη όταν η αποζημίωση καλύπτει όχι μόνο την εκ της απομείωσης και μόνο της έκτασης του όλου ακινήτου ζημία, αλλά και εκείνη που επήλθε από την εκτέλεση του έργου για το οποίο κηρύχθηκε η απαλλοτρίωση του μέρους του ακινήτου...", δέχθηκε περαιτέρω ως και κατ' ουσίαν βάσιμο τον προαναφερόμενο αναιρετικό λόγο, με την ακόλουθη παραδοχή: "...Το Εφετείο, με το να απορρίψει, ως μη νόμιμο, το αίτημα των αναιρεσιόντων για επιδίκαση ιδιαίτερης αποζημίωσης για μείωση της αξίας των εναπομεινάντων μετά την απαλλοτρίωση τμημάτων των ακινήτων τους λόγω της κατασκευής του έργου της απαλλοτρίωσης, παραβίασε τις ως άνω διατάξεις - άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και 13 παρ. 4 του Ν.Δ. 797/1971...". Δηλαδή με την ως άνω απόφαση του Αρείου Πάγου έγινε δεκτός ο από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ. αναιρετικός λόγος, όχι γιατί το Εφετείο έκρινε νόμιμο το αίτημα για επιδίκαση ιδιαίτερης αποζημίωσης για την ζημία των ιδιοκτησιών από την απότμηση, αλλά για το ότι απέρριψε ως μη νόμιμο το ίδιο αίτημα (για επιδίκαση ιδιαίτερης αποζημίωσης) ως προς την ζημία από την κατασκευή του έργου. Όπως προκύπτει από τις προεκτεθείσες παραδοχές της προσβαλλομένης αποφάσεως το Εφετείο, δικάζοντας κατά παραπομπή, σε συμμόρφωση με την αναιρετική απόφαση, εξέτασε την ζημία που υπέστησαν οι ιδιοκτησίες των ήδη αναιρεσιβλήτων τόσο από την απότμηση, όσο και από την κατασκευή του έργου. Με τον δεύτερο λόγο της αναιρέσεως το αναιρεσίον προσάπτει στο Εφετείο, που εξέδωσε, μετά παραπομπή, την ήδη προσβαλλομένη υπ' αριθμ. 1534/2013 απόφασή του, την αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 18 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ., με την αιτίαση ότι "ως δικαστήριο επιληφθέν μετά από παραπομπή, δυνάμει της υπ' αριθμ. 783/2011 αποφάσεως του Αρείου Πάγου, παραβίασε την δεσμευτικότητα της εν λόγω αποφάσεως, "αφού δεν συμμορφώθηκε με το κριθέν νομικό ζήτημα, σύμφωνα με το οποίο τυγχάνει μη νόμιμο το αίτημα επιδίκασης ιδιαίτερης αποζημίωσης των εναπομεινάντων εκτός απαλλοτρίωσης τμημάτων των προαναφερθεισών ιδιοκτησιών εξαιτίας μείωσης της αξίας τους από την απότμησης τους και μόνο, παρ' ότι, σύμφωνα και με τις παραδοχές της ίδιας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, υφίσταται δεδικασμένο ως προς το ως άνω κριθέν ζήτημα, αφού ως προς αυτό δεν αναιρέθηκε η με αριθμό 611/2000 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης...". Υπό το προεκτεθέν περιεχόμενο ο λόγος αυτός κρίνεται απορριπτός ως επί εσφαλμένης προϋποθέσεως ερειδόμενος, καθ' όσον η κρίση του Αρείου Πάγου στην υπ' αριθμ. 783/2011 απόφασή του, ήταν η παραπάνω αναφερόμενη, δηλαδή διαφορετική από εκείνη που αναφέρει το αναιρεσίον στο αναιρετήριο. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα: Το δεδικασμένο, αν και λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 332 του Κ.Πολ.Δικ., δεν αφορά στην

δημόσια τάξη και γι' αυτό για να δημιουργηθεί λόγος αναιρέσεως από τον αριθμό 16 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ. πρέπει ο ισχυρισμός για ύπαρξη (ή μη) δεδικασμένου να έχει προταθεί νομίμως στο δικαστήριο της ουσίας (άρθρο 562 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δικ.) και να αναφέρεται τούτο στο αναιρετήριο και δεν μπορεί να προταθεί το πρώτον ενώπιον του Αρείου Πάγου (Α.Π. 1054/2010).

Συνεπώς, ακόμη και αν εκτιμηθεί ότι με τον ως άνω λόγο προβάλλεται η αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 16 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ., με την αιτίαση ότι το Εφετείο κατά παράβαση του νόμου δεν δέχθηκε την ύπαρξη δεδικασμένου για το εις τον λόγο αυτό αναφερόμενο ζήτημα, ο αναιρετικός αυτός λόγος είναι απαράδεκτος προεχόντως διότι δεν αναφέρεται στο αναιρετήριο ότι προτάθηκε στο Εφετείο ισχυρισμός για ύπαρξη δεδικασμένου ως προς το εν λόγω ζήτημα.

Κατά την διάταξη του άρθρου 18 παρ. 4 του Ν. 2882/2001 (ΚΑΑΑ), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 130 του ν. 4070/2012, σύμφωνα δε με την παρ. 9 του άρθρου 146 του αυτού νόμου, εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού απαλλοτριώσεις, η δικαστική δαπάνη μαζί με την νόμιμη αμοιβή δικηγόρων βαρύνει τον υπόχρεο προς αποζημίωση και επιδικάζεται από το δικαστήριο με την ίδια απόφαση, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τον παρόντα νόμο. Η εκκαθάριση της δικαστικής δαπάνης γίνεται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. Όταν υπόχρεος προς αποζημίωση είναι φορέας που υπάγεται στη Γενική Κυβέρνηση κατά την έννοια του άρθρου 1Β του ν. 2362/1995 (Α' 247) η επιδικαζόμενη από τα Δικαστήρια αμοιβή του πληρεξουσίου δικηγόρου των δικαιούχων αποζημίωσης στις περιπτώσεις που υπολογίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης, καθορίζεται υποχρεωτικά έως το ήμισυ των νόμιμων

αμοιβών του Κώδικα Δικηγόρων. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, με την οποία καθορίζεται η προσωρινή τιμή μονάδας, αποτελεί, ως προς τη δικαστική δαπάνη, εκτελεστό τίτλο σε βάρος του υπόχρεου προς αποζημίωση, εάν και οι δύο διάδικοι αποδέχθηκαν την απόφαση αυτή ή πέρασε άπρακτη η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 20. Σε περίπτωση εμπρόθεσμης αίτησης, το Εφετείο αποφαινεται ενιαίως τόσο για τη δικαστική δαπάνη της ενώπιον αυτού διαδικασίας, όσον και για τη δικαστική δαπάνη του προσωρινού προσδιορισμού της αποζημίωσης. Από τη διάταξη αυτή, κατά την οποία τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβάλλεται ο δικαιούχος της αποζημίωσης, προκειμένου να επιτύχει τον προσδιορισμό και την είσπραξη αυτής, στο οποία περιλαμβάνεται και η αμοιβή του δικηγόρου του, αποτελούν σύμφωνα και με την επιταγή του άρθρου 17 του Συντάγματος περί πλήρους αποζημιώσεως, παρακολούθημα της εν λόγω αποζημίωσης και προσαυξάνουν το ποσό αυτής, ώστε να μην επέρχεται, φαλκίδευση της πλήρους αποζημίωσης που αυτός δικαιούται (Ολ.ΑΠ 502/2005 και 17/2000), προκύπτει, ότι στη δίκη του προσωρινού ή οριστικού προσδιορισμού της αποζημίωσης του απαλλοτριωμένου, σύμφωνα με τα άρθρα 18, 19 και 20 του άνω νόμου (ΚΑΑΑ), ένα είναι το αντικείμενο της δίκης, ο προσδιορισμός της αποζημίωσης και συνεπώς μία αμοιβή του δικηγόρου σε ποσοστό επί της αξίας του αντικειμένου αυτού της δίκης ορίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων. Έτσι, σε περίπτωση εμπρόθεσμης αίτησης για τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης στο Εφετείο, μετά τον προσωρινό προσδιορισμό αυτής, η δικαστική δαπάνη περιλαμβάνει: 1) τα γενόμενα για την διεξαγωγή και υπεράσπιση της δίκης έξοδα που ήταν απαραίτητα (άρθρ. 189 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ.), 2) την αμοιβή του δικηγόρου του δικαιούχου για την παράστασή του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου και ενώπιον του Εφετείου και 3) την αμοιβή του δικηγόρου δικαιούχου σε ποσοστό 2% της αποζημιώσεως για την σύνταξη της αιτήσεως ή αναιτήσεως με ιδιαίτερο δικόγραφο ή κυρίας παρεμβάσεως με ιδιαίτερο δικόγραφο, β) σε ποσοστό 1% για την σύνταξη προτάσεων επί της αιτήσεως ή αναιτήσεως και κυρίας παρεμβάσεως, που ασκήθηκαν με ιδιαίτερο δικόγραφο και γ) σε ποσοστό 2% για την άσκηση αναιτήσεως ή κυρίας παρεμβάσεως με τις προτάσεις (Α.Π. 2227/2013, Α.Π. 526/2009). Ο προσδιορισμός της αμοιβής των πληρεξουσίων δικηγόρων στο ήμισυ των νομίμων

αμοιβών του Κώδικα Δικηγόρων σε περίπτωση κατά την οποία υπόχρεος προς αποζημίωση είναι φορέας που υπάγεται στην Γενική Κυβέρνηση, κατά την έννοια του άρθρου 1B του ν. 2362/1995 (άρθρο 18 παρ. 4 εδ. 3 του ν. 2882/2001, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 130 παρ. 2 του ν. 4070/2012) εφαρμόζεται σε υποθέσεις που συζητήθηκαν στο δικαστήριο της ουσίας μετά την έναρξη ισχύος της τελευταίας αυτής διατάξεως (Α.Π. 844/2015, Α.Π. 926/2015, Α.Π. 1021/2015, Α.Π. 2227/2013), δηλονότι μετά την, κατά τα προεκτεθέντα, 10.4.2012 και, συνεπώς, η επιδικαζόμενη αμοιβή του πληρεξουσίου δικηγόρου των δικαιούχων αποζημιώσεως, υπολογιζόμενη με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης, καθορίζεται: α) σε ποσοστό 1% της αποζημιώσεως, για την σύνταξη αιτήσεως ή ανταιτήσεως με ιδιαίτερο δικόγραφο ή κυρίας παρεμβάσεως με ιδιαίτερο δικόγραφο, β) σε ποσοστό 0,50% για την σύνταξη προτάσεων επί της αιτήσεως ή ανταιτήσεως και κυρίας παρεμβάσεως, που ασκήθηκαν με ιδιαίτερο δικόγραφο και γ) σε ποσοστό 1% για την άσκηση ανταιτήσεως ή κυρίας παρεμβάσεως με τις προτάσεις. Η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 18 παρ. 4 εδ. γ' του ΚΑΑΑ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 130 παρ. 2 ν. 4070/2012, δεν αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 και 20 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Ρώμης, καθόσον θεσπίστηκε χάριν δημοσίου συμφέροντος, ήτοι την εξοικονόμηση σημαντικών δαπανών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, αφού σοβαροί λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την διαφορετική αυτή ρύθμιση (κατά το μέρος που εισάγει ανισότητα αμοιβής του Δικηγόρου στη δίκη προσδιορισμού της αποζημιώσεως των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων με υπόχρεους τους ως άνω φορείς, κατ' απόκλιση προς τα κάτω από τις άλλες απαλλοτριώσεις), δεν εισάγει διάκριση αντίθετη προς τη συνταγματική αρχή της ισότητας, αφού με τη ρύθμιση αυτή δεν θίγεται η πλήρης αποζημίωση, που δικαιούται ο δικαιούχος, αλλά κατά τρόπο γενικό και απρόσωπο, περιορίστηκε για όλους τους δικαιούχους αποζημιώσεων από τις εν λόγω απαλλοτριώσεις η προκύπτουσα από τις διατάξεις του Κώδικα των δικηγόρων και οφειλόμενη από τους δικαιούχους των αποζημιώσεων νόμιμη αμοιβή των δικηγόρων τους (πρβλ. Ολ.ΑΠ 20/2005). Εξ άλλου, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 559 αριθμός 1 εδ. α' του Κ.Πολ.Δικ. ο κανόνας ουσιαστικού παραβιάζεται και έτσι ιδρύεται ο προβλεπόμενος από την διάταξη αυτή λόγος αναιρέσεως είτε με ψευδή ερμηνεία, η οποία υπάρχει όταν αποδίδεται στον κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθινή, είτε με μη ορθή εφαρμογή, η οποία εκδηλώνεται όταν εφαρμόζεται κανόνας, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του, ή όταν δεν εφαρμόζεται, ενώ έπρεπε να εφαρμοστεί ή όταν εφαρμόζεται εσφαλμένα. (Ολ.ΑΠ 14/2011). Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, αφού καθόρισε το μὲν την οριστική τιμή μονάδας αποζημιώσεως των απαλλοτριωθέντων ακινήτων για τα οποία είχε προηγηθεί προσωρινός προσδιορισμός αποζημιώσεως, το δε την ιδιαίτερη αποζημίωση για τις εκτός απαλλοτριώσεως εναπομείνουσες και αναφερόμενες σ' αυτήν (προσβαλλόμενη απόφαση) ιδιοκτησίες, καταδίκασε το ήδη αναιρεσείον Ελληνικό Δημόσιο, ως υπόχρεο καταβολής της αποζημιώσεως στην δικαστική δαπάνη των αναιρεσιβλήτων - ανταιτούντων - καθ' ων, που άσκησαν ανταιτήσεις με ιδιαίτερο δικόγραφο σε ποσοστό 3%, συνολικά, επί της οριστικής αποζημιώσεως. Προσδιορίζοντας, επομένως, το Εφετείο την αμοιβή των πληρεξουσίων δικηγόρων των καθ' ων η αίτηση - ανταιτούντων και ήδη αναιρεσιβλήτων σε ποσοστό 3% επί του ποσού της αποζημιώσεως, αντί να καθορίσει αυτήν (αμοιβή των πληρεξουσίων τους δικηγόρων) σε ποσοστό 1,5% επί του ποσού της αποζημιώσεως, παραβίασε με εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή τις προπαρατεθείσες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, διότι υπόχρεο για την καταβολή της δικαστικής δαπάνης είναι το αιτούν - καθ' ου και ήδη αναιρεσείον Ελληνικό Δημόσιο, δηλαδή φορέας που, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, υπάγεται στην Γενική Κυβέρνηση, προσέτι δε η προκειμένη υπόθεση συζητήθηκε ενώπιον του Εφετείου Θεσσαλονίκης στις 18.2.2013, δηλαδή μετά την 10.4.2012. Επομένως, ο τρίτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, με τον οποίο προσάπτεται στο Εφετείο η

πλημμέλεια του αριθμού 1 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δικ., διότι καθόρισε την συνολική αμοιβή των πληρεξουσίων δικηγόρων των καθ' ων η αίτηση - ανταιτούντων και ήδη αναιρεσιβλήτων σε ποσοστό 3% επί του ποσού της αποζημιώσεως, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η αναίρεση και δη μόνο κατά το κεφάλαιο της αμοιβής των πληρεξουσίων δικηγόρων των παρασταθέντων εκ των καθ' ων η αίτηση-ανταιτούντων και ήδη αναιρεσιβλήτων, να αναιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση κατά τούτο και, δεδομένου ότι η υπόθεση, το μεν δικάζεται μετά από δεύτερη αναίρεση, το δε δεν χρειάζεται άλλη διευκρίνιση, να κρατηθεί η υπόθεση κατά το μέρος αυτό (άρθρο 580 παρ. 3 εδ. α' και γ' του Κ.Πολ.Δικ., όπως ήδη ισχύει, μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο τρίτο του άρθρου 1 του ν. 4335/2015) και να καταδικαστεί το ήδη αναιρεσίον Ελληνικό Δημόσιο στην δικαστική δαπάνη των παρισταμένων εκ των καθ' ων η αίτηση - ανταιτούντων και ήδη αναιρεσιβλήτων (δικαιούχων της αποζημιώσεως) την οποία ορίζει σε ποσοστό 1,5% επί του ποσού της αποζημιώσεως. Οι αναιρεσίβλητοι, ως ηττηθέντες διάδικοι, πρέπει να καταδικασθούν στην δικαστική δαπάνη του αναιρεσίοντος της παρούσας αναιρετικής δίκης, κατά το νόμιμο αίτημα του τελευταίου (άρθρα 176, 183 και 191 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δικ.), μειωμένα, κατά το άρθρο 22 παρ. 1 και 3 του Ν. 3693/1957, που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 αρ. 18 Εισ.Ν.Κ.Πολ.Δικ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 1534/2013 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης κατά το αναφερόμενο στο σκεπτικό της παρούσας κεφάλαιο.

Κρατεί και δικάζει την υπόθεση κατά το ανωτέρω κεφάλαιο.

Καταδικάζει το αναιρεσίον Ελληνικό Δημόσιο στην δικαστική δαπάνη των παρισταμένων εκ των καθ' ων η αίτηση - ανταιτούντων και ήδη αναιρεσιβλήτων, την οποία ορίζει σε ποσοστό 1,5% επί του ποσού της αποζημιώσεως.

Και

Καταδικάζει τους αναιρεσιβλήτους στην δικαστική δαπάνη του αναιρεσίοντος της παρούσας αναιρετικής δίκης, την οποία ορίζει στο ποσόν των τριακοσίων (300) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 12 Ιανουαρίου 2018.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 5 Φεβρουαρίου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ